

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Balzac, Honoré de.
Titel Title:	<u>To Fortællinger : Den indkaldte. Farvel.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Nyt dansk Forlagskonsortium, 1890
Fysiske størrelse Physical extent:	102 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58, 222

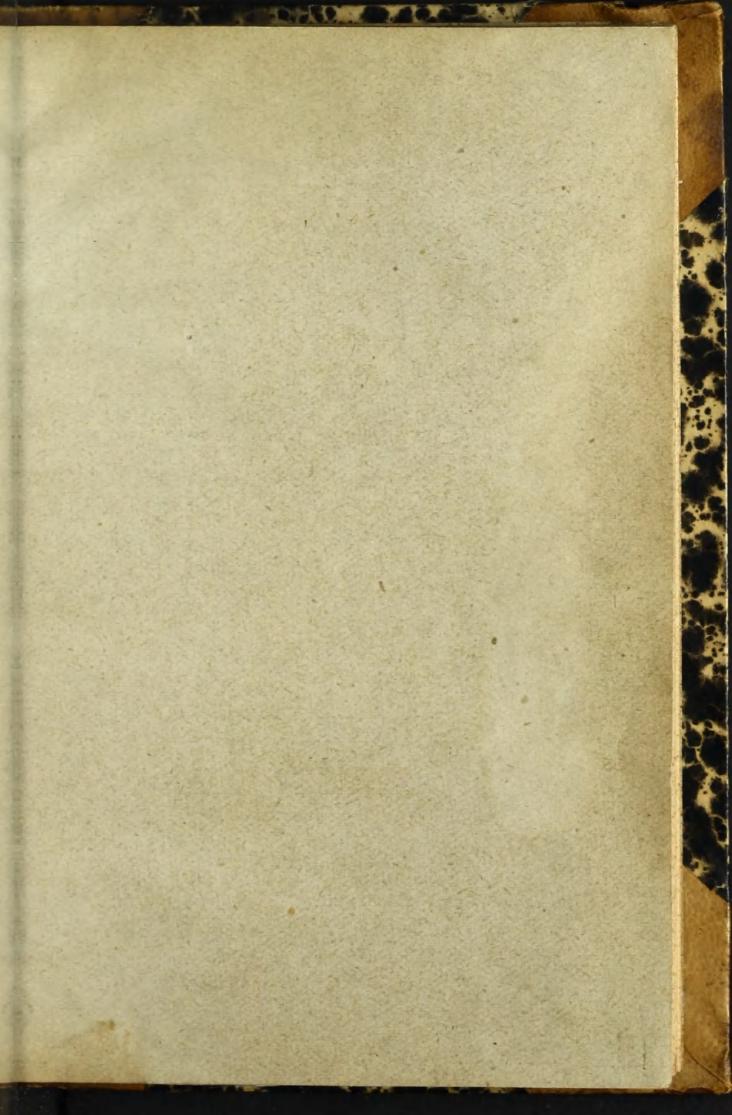
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 10447 X

REX/S

To Fortællinger

af

Honoré de Balzac.

Den indkaldte.

Farvel.

Kjøbenhavn.

Nyt dansk Forlagskonsortium.

1890.

Kjøbenhavn. — I. Cohens Bogtrykkeri.

Den indkaldte.

En Aften i November 1793 var de vigtigste Personer i Carenton samlede hos Fru de Dey, som modtog hver Aften. Nogle Omstændigheder, som ikke vilde have vakt den ringeste Opmærksomhed i en Storby, maatte vække et stærkt Røre i en lille og gav denne Sammenkomst et usædvanligt Præg af spændt Forventning. To Dage i Forvejen havde Fru de Dey lukket sin Dør for sine sædvanlige Gæster, og Dagen i Forvejen havde hun bedt sig undskyldt, fordi hun ikke kunde modtage dem; som Grund angav hun et Ildebefindende. Under sædvanlige Forhold vilde disse to Begivenheder have frembragt samme Virkning, som om alle Skuespilhusene i Paris en Dag var lukkede. Saadanne Dage kan man i Grunden ikke sige, at man lever. Men i 1793 kunde Fru de Dey's Adfærd have de sørgeligste Følger. Naar de adelige den Gang overskred den afstukne Linje, blev det næsten

altid et Spørgsmaal om Liv eller Død. For at man kan forstaa den levende Nysgærrighed og de smaalige Kneb, som den Aften gød Liv over disse Menneskers normanniske Ansigter, bliver det nødvendigt at forklare den Rolle, Fru de Dey spillede i Carenton. Den kritiske Stilling, hun indtog, delte hun uden Tvivl med mange andre Mennesker under Revolutionen, og mer end én Læser vil af Medfølelse kunne give denne Fortælling en stærkere Farve.

Fru de Dey var Enke efter en Generallojtenant med en Mængde Ordener. Hun havde forladt Hoffet, da Udvandringen begyndte. Hun besad store Ejendomme i Nærheden af Carenton og trak sig tilbage dertil i Haab om, at Rædselsperiodens Indflydelse ikke vilde være saa følelig dér. Beregningen slog til, fordi den var bygget paa et grundigt Kendskab til Landet. Revolutionen anrettede kun faa Ødelæggelser i Nedre-Normandiet. Naar Fru de Dey tidligere opholdt sig paa sine Godser, holdt hun kun Omgang med Egnens adelige, men nu havde hun af Betimelighedshensyn aabnet sit Hus for Bedsteborgerne og de ny Myndighedær i Byen, og hun bestræbte sig for af alle Kræfter at gøre dem stolte af, at de havde erobret hende, uden at vække enten Had eller Skinsyge. Hun var nydelig og hjærtensgod og besad den ubeskrivelige Blidhed, som forstaar at gøre alle til Pas uden at ty til at nedværdige sig eller at bønfalde. Hun havde haft det Held at erhverve sig

alles Agtelse ved en udsøgt Takt, og dens kloge Raad skyldtes det, at hun ikke overskred den smalle Linje, indenfor hvilken hun kunde tilfredsstille dette blandede Selskabs Fordringer uden at ydmyge Paddehattens stædige Selvfølelse eller støde sine gamle Venner.

Hun var henved de otte og tredive, men besad endnu, just ikke den friske og fyldige Skønhed, som udmærker Nedre-Normandiets Døtre, men en skrøbelig og, saa at sige, aristokratisk Skønhed. Hendes Træk var fine og mejslede, hendes Figur bøjelig og slank. Naar hun talte, kom der Liv og Lys over hendes Ansigt. Hendes store sorte Øjne var fulde af Velvilje, men deres rolige og fromme Udtryk syntes at antyde, at Grundtonen i hendes Tilværelse ikke var at finde i hende selv. I sin blomstrende Alder var hun bleven gift med en udlevet og skinsyg Kriger. Det falske i hendes Stilling ved et udsvævende Hof havde uden Tvivl bidraget til, at lægge ligesom et Slør af Tungsind over et Ansigt, der tidligere havde straalet af Kærlighedens Ynde og Livfuldhed. Da hun havde været nødsaget til at kue alt det, der rørte sig i hende, disse Sindsbevægelser hos Kvinden, der endnu kun lever et Følelsesliv, men ikke har lært at overveje, laa Lidenskabens endnu paa Bunden af hendes Hjærte uden at have givet Livstegn. Det, der væsentligst tiltrak hos hende, var denne Ungdommelighed, som glimtvis røbede sig i Udtrykket i hendes

Ansigt, og som gav hele hendes Tankegang et uskyldigt Udtryk af Attraa. Synet af hende paabød Tilbageholdenhed, men der var til hver Tid i hendes Holdning, i Klangen af hendes Stemme, samme Længsel efter en ukendt Fremtid som hos en ung Pige. Selv den mest ufølsomme Mand blev øjeblikkelig kær i hende, men følte ikke destomindre en agtelsesfuld Tilbageholdenhed lige overfor hende; det skyldtes hendes høflige Væsen, som holdt En tre Skridt fra Livet. Af Naturen havde hun et rigt Hjærte, men det var bleven hærdet under grusomme Kampe; det syntes at ligge saa fjærnt fra det almindelige og simple, at Mændene af sig selv holdt sig tilbage. Dette Hjærte trængte aabenbart til en stærk Lidenskab. Derfor havde Fru de Dey's hele Følelsesliv trængt sig sammen i én eneste Følelse, Moderkærligheden. Den Lykke og de Glæder, hun havde savnet som Hustru, genfandt hun i den overdrevne Kærlighed, hun nærede for sin Søn. Hun elskede ham ikke blot med Moderens rene og dybe Hengivenhed, men med Elskerindens Behagelyst og Ægtefællens Skinsyge. Hun var ulykkelig, naar hun var langt fra ham, ængstelig, naar han var borte. saa ham ikke tidt og længe nok, levede kun ved og for ham. For at man kan fatte Styrken af denne Følelse, er det tilstrækkeligt at tilføje, at denne Søn ikke blot var hendes eneste Barn, men hendes eneste Slægting, det eneste Væsen, om hvem hun kunde samle sin

Frygt, sine Forhaabninger og sit Livs Glæder. Salig Grev de Dey var sin Families sidste Spire, som hun var sin Slægts sidste Arving. De menneskelige Beregninger og Interesser faldt helt sammen med Sjælens ædleste Følelser og drev i Grevindens Hjærte den Følelse, der allerede af Naturen er saa stærk hos Kvinderne, til den yderste Spids. Hun havde opdraget sin Søn under evige Bekymringer, og det havde gjort ham endnu dyrebarere for hende; Snese Gange havde Lægerne spaa't hende, at hun vilde miste ham, men hun stolede paa sine Forudfølelser; hun havde den usigelige Glæde at se ham komme lykkelig over de Skær, der truer Barnets Liv, og at beundre, hvor godt hans Helbred skred fremad trods Lægernes Udtalelser.

Til Løn for denne stadige Omhu for ham udviklede han sig smukt, og i sit tyvende Aar galdt han for en af de mest fuldendte Kavallerer ved Hoffet i Versailles. Dertil havde hun den Lykke, at hendes Søn forgudede hende; deres Sjæle forstod hinanden i Følge den Tiltrækning, der er i Forholdet mellem Søkende. Havde de ikke været sammenknyttede ved Blodets Baand, vilde de uvilkaarlig have følt det Venskab, der finder Sted mellem Mand og Mand, og som man saa sjældent støder paa i Livet. I sit attende Aar blev han udnævnt til Underløjtnant ved Dragonerne; han adlød de Indskydelser, som Tidsalderens Æresfølelse indgød ham, og gik i Landflygtighed med Prinserne af Blodet.

Fru de Dey var adelig, rig og Moder til en udvandret; hun var derfor ikke blind for Farerne ved den grufulde Stilling, hvori hun befandt sig. Hun nærede ikke noget højere Ønske end at bevare den uhyre Formue for Sønnen; hun havde derfor givet Afkald paa at følge ham i Landflygtighed; men da hun læste de strænge Love, i Kraft af hvilke Republiken hver Dag inddrog de undvegnes Godser i Carentons Omegn, ønskede hun sig til Lykke med, at hun havde haft Mod til at blive. Vaagede hun ikke over sin Søns Skatte med Fare for sit eget Liv? Da hun saa fik Efterretning om de skrækkelige Henrettelser, som Konventet paabød, slog hun sig til Ro ved den lykkelige Bevidsthed, at hendes bedste Skat var i Sikkerhed fjærnt fra alle Farer, fjærnt fra Retterstederne. Hun fandt en Glæde i at tro, at hun havde valgt den bedste Udvej for paa én Gang at frelse alle sine Skatte. Hun gjorde denne hemmelige Tanke de Indrømmelser, som de uylkelige Tider krævede, uden at hendes Værdighed som Kvinde eller hendes Trosbekendelse som adelig Dame led noget Skaar derved; hun gemte alle sine Belymringer under en kølig Hemmelighedsfuldhed. Hun forstod tilfulde alle de Vanskeligheder, som ventede paa hende i Carenton. At komme og indtage den første Plads dér, var det ikke det samme som at udæske Øksen hver Dag? Men en Moders Mod holdt hende oppe; det lykkedes hende efterhaanden at vinde de fattiges

Velvilje ved at lindre al deres Nød uden at tage Hensyn til, hvad Parti de tilhørte, og hun blev uundværlig for de rige ved at tage sig af deres Fornøjelser. Hun saa hos sig Kammeradvokaten, Byfogden, Distriktsforstanderen, den offentlige Anklager, ja selv Dommeren ved den revolutionære Ret. De fire førstnævnte af disse Herrer var ugifte og gjorde styrtende Haneben til hende i Haab om at kunne gifte sig med hende, enten ved at ængste hende ved de Ulykker, de kunde bringe over hende, eller ved at tilbyde at beskytte hende. Den offentlige Anklager havde tidligere været Kammeradvokat i Caen; nu var han bleven Grevindens Forretningsfører og søgte at vække hendes Kærlighed ved den Hengivenhed og Højmodighed, han viste i hele sin Adfærd lige overfor hende; det var en farlig Snedighed! Han var den frygteligste af alle Frierne. Han var den eneste, der til Bunds vidste, hvor uhyre hans gamle Klient's Formue var. Hans Lidenskab voksede ved en umættelig Gærrighed, der fandt en Støtte i hans ubegrænsede Magt, som Herre over Liv og Død i Distriktet. Denne Mand var endnu ung, og lagde saa ædel en Adfærd for Dagen, at Fru de Dey ikke havde kunnet bedømme ham rigtigt hidtil. Men hun lod haant om den Fare, der var ved at kappes med disse Normanner i Snedighed, og brugte den opfindsomme Aand og den List, som Naturen har begavet Kvinderne med, for at disse Medbejlere skulde kunne udfægte Kampen

med hverandre. Naar hun blot vandt Tid, haabede hun, at hun nok skulde kunne slippe uskadt fra det, indtil de urolige Tider en Gang fik Ende. Paa den Tid smigrede de kongeligsindede i det indre af Landet sig bestandig med, at Revolutionens Dage snart var talte, og denne Overbevisning bragte mer end én af dem i Ulykke.

Grevinden havde trods disse Hindringer ved stor Dygtighed opretholdt sin Uafhængighed indtil den Dag, da hun med en uforklarlig Uklogskab havde dristet sig til at lukke sin Dør for sine sædvanlige Gæster. Man nærede saa dyb og oprigtig en Interesse for hende, at de Mennesker, der kom for at besøge hende den Aften, blev grebne af en alvorlig Ængstelse, da de fik at vide, at det var hende umuligt at modtage dem; men en aabenhjærtig Nysgærrighed er i den Grad et Særpræg i Provinsbeboernes Sæder, at man straks gav sig til at efterforske, hvad det kunde være for en Ulykke, Sorg eller Sygdom, der havde ramt Fru de Dey. En gammel Husbestyrerinde ved Navn Birgitte besvarede alle disse Spørgsmaal med, at hendes Frue havde lukket sig inde og ikke vilde se nogensomhelst, ikke en Gang Husets Folk. Den næsten eneboeragtige Tilværelse, man fører i disse Ravnekroge, bringer med sig, at Beboerne bliver vant til at udforske og forklare Bevæggrundene til andres Adfærd. Efterat man havde beklaget Grevinden uden at vide, om hun var lykkelig eller bedrøvet, gav alle sig i Færd med at under-

søge, hvad Grunden kunde være til, at hun saa pludselig havde trukket sig tilbage.

»Hvis hun var syg,« sagde den første nysgærrige, »vilde hun have sendt Bud efter Lægen; men han har siddet og spillet Schak hos mig hele Dagen igennem. Han sagde, at for Tiden er der kun én Sygdom, og den kender man ikke noget Middel imod, og saa lo han.«

Det var en klogelig vovet Vittighed. Fra nu af gav Kvinder, Mænd, Gamlinger og unge Piger sig til at strejfe om paa Gisningernes udstrakte Felter. Alle troede de at skimte en Hemmelighed, og denne Hemmelighed gav deres Indbildningskraft nok at bestille. Da man kender hverandres Liv paa en Prik i i Smaabyerne, fik Fruentimmerne først opsnuset, at Birgitte havde gjort betydelig større Indkøb paa Torvet, end hun plejede. Det kunde ikke bestrides. Man havde i den tidligste Morgenstund set Birgitte paa Torvet, og, hvad der var det forunderligste, hun havde købt den eneste Hare, der var at faa; men nu vidste hele Byen, at Fru de Dey slet ikke brød sig om Vildt. I Haren fik man et Udgangspunkt for sine endeløse Formodninger. Da Gamlingerne gik deres vanlige Ture, lagde de Mærke til, at man havde uhyre travlt inde i Huset og røbede det just ved de Forholdsregler, man tog for at skjule det. Kamertjeneren bankede et Gulvtæppe nede i Haven; Dagen forud vilde ingen have lagt Mærke dertil; men dette Tæppe blev et Støttepunkt for

de forskellige Romaner, man lavede. Hver lavede sin. Da man Dagen efter fik at vide, at Fru de Dey sagde, at hun ikke befandt sig vel, forsamlede det bedste Selskab i Carenton sig hos Byfogdens Broder, en gammel gift Købmand, en retskaffen Mand, der nød almindelig Agtelse, og som Grevinden var meget opmærksom imod. Der havde alle Bejlerne til den rige Enkes Haand hver sin Fabel at fortælle, og disse var mer eller mindre rimelige; enhver af dem ønskede at drage Fordel for sig af den hemmelighedsfulde Omstændighed, som tvang hende til at udsætte sig saaledes. Den offentlige Anklager havde udspekuleret et helt Drama for om Natten at kunne føre Fru de Deys Søn hen til hende. Byfogden troede, at det drejede sig om en Præst, som ikke havde aflagt Ed paa Forfatningen; han skulde være kommen fra Vendée og have søgt Tilflugt hos hende; men saa vidste han rigtignok ikke, hvad Meningen kunde være med at købe en Hare en Fastedag. Distriktsforstanderen holdt stærkt paa en af de kongeligsindedes Anførere, som man var i Hælene paa. Atter andre tænkte paa en Adelsmand, som var sluppen ud af et af Fængslerne i Paris. I det hele taget troede man, at Grevinden havde gjort sig skyldig i en af de højmodige Handlinger, som Lovene dengang kaldte en Forbrydelse, og som kunde føre til Retterstedet. Den offentlige Anklager sagde til Slut halvhøjt, at man skulde tie stille med Sagen og prøve paa at frelse den

ulykkelige fra at styrte ned i den Afgrund, hun vandrede henimod med raske Fjed.

»Lader de denne Historie komme ud,« tilføjede han, »bliver jeg nødt til at skride ind og anstille Husundersøgelse hos hende, og saa . . .« Her holdt han inde, men man forstod godt, hvad hans Mening var.

Grevindens oprigtige Venner blev saa urolige paa hendes Vegne, at Formanden for Købmandslavet den tredje Dags Morgen fik sin Kone til at skrive et Par Ord til hende for at opfordre hende til at modtage som sædvanlig om Aftenen. Den gamle Købmand gik endnu videre og indfandt sig selv om Morgenens hos Fru de Dey. Han følte sig stærk^{er} ved den Tjeneste, han vilde gøre hende, og forlangte uden videre at komme ind til hende;^{er} men blev helt betuttet, da han fik Øje paa hende nede i Haven, hvor hun var i Færd med at plukke de sidste Blomster af Grupperne og at sætte dem i Skaaler.

»Det er uden al Tvivl sin Elsker, hun skjuler hos sig,« sagde den gamle Mand til sig selv, fuld af Medlidenhed med denne yndige Kvinde. Det forunderlige Udtryk i Grevindens Ansigt bekræftede hans Mistanke. Dybt bevæget over den opofrende Hengivenhed, som er saa naturlig for Kvinderne, men som stedse rører os Mænd, fordi det smigrer os, at en af dem bringer Ofre for en Mand, satte Handelsmanden Grevinden ind i de Rygter, som var i Omløb

om hende i Byen, og om den Fare, hun svævede i. — »Thi,« sluttede han, »om ogsaa nogle af vore Embedsmænd skulde være villige til at tilgive Dem en heltemodig Handling, naar det angaar en Præst, vil dog ingen af dem tilgive Dem, hvis De ofrer dem for en Hjærtesag.«

Ved disse Ord kastede Fru de Dey et forvildet og halvfjøllet Blik paa den gamle Mand, som fik ham, den gamle Mand, til at gyse.

»Kom,« sagde hun og trak ham ind i hendes eget Værelse; og efter at hun havde overbevist sig om, at de var alene, trak hun et snavset og laset Brev op fra Brystet. »Læs!« sagde hun, og fik kun med den yderste Anstrængelse dette ene Ord frem.

Derpaa sank hun som tilintetgjort ned i sin Lænestol. Mens den gamle Mand ledte efter sine Briller og satte dem paa Næsen, fæstede hun sit Blik paa ham og saa for første Gang i sit Liv nysgærrig paa ham. Derpaa sagde hun blidt og med tilsløret Stemme: »Jeg forlader mig fuldt ud paa Dem.« »Og er jeg da ikke Parthaver i Deres Forbrydelse?« svarede den skikkelige Mand ganske enkelt.

Hun skalv. For første Gang, efter at hun havde opslaaet sit Pavlun i den lille By, fandt hendes Hjærte Forstaaelse hos en anden. Den gamle Handelsmand begreb paa én Gang, hvorfor Grevinden baade var nedslaaet og glad. Hendes Søn havde været med paa Granvilles Ekspedition; han skrev til sin Moder fra Fængslet

af og gav hende et sørgeligt og sødt Haab. Han tvivlede slet ikke om, at han jo vilde finde Udveje til at slippe ud og antydede, at han inden tre Dages Forløb vilde fremstille sig forklædt for hende. Det ulykkelige Brev indeholdt de mest rystende Afskedsord for det Tilfælde, at han ikke kom til Carenton inden den tredje Dags Aften, og han bad Moderen om at tilstille Budet, der skulde bringe hende disse Meddelelser under tusinde Farer, en stor Sum Penge. Papiret rystede i den gamle Mands Hænder.

»Og i Dag er det den tredje Dag,« skreg Fru de Dey; hun sprang rask op og gav sig til at vandre rastløst frem og tilbage.

»De har været mageløs uforsigtig,« sagde Handelsmanden; »hvorfor har De dog købt den Masse Mad?«

»Ja men, naar han kom, kunde det jo være, at han var halv død af Sult og ikke kunde slæbe sig frem, og« . . . Her holdt hun inde.

»Jeg tør indestaa for min Broder,« sagde den gamle Mand; »jeg skal faa ham til at stille sig paa Deres Parti.«

Handelsmanden genfandt under disse Omstændigheder al den Fiffighed, han før havde haft Brug for i sin Bod, og gav hende nogle højst kloge og skarpsindige Raad. De blev nu enige om, hvad hver af dem skulde sige og gøre. Den gamle Købmand fandt paa nogle snedige Paaskud til at besøge de fornemste Familier i Carenton, og dér meddelte han, at

han kom lige fra Fru de Dey, og at hun igen vilde modtage om Aftenen, skøndt hun endnu ikke var helt rask. Han kæmpede snedig med de normanniske Fiffekus'er i de Forhør, de anstillede med Hensyn til Beskaffenheden af Grevindens Sygdom. Han havde Held med sig; det lykkedes ham at lede alle dem paa Vildspor, som beskæftigede sig med denne hemmelighedsfulde Sag. Hans første Besøg gjorde Vidundere. Han fortalte en gammel gigtsvag Dame, at Fru de Dey havde været nær ved at ligge under for et Anfald af Gigt i Maven. Den berømte Franchin havde anbefalet hende, hvis den kom igen, at lægge et Skind, der var flaa't af en levende Hare, paa Brystet og at blive liggende i Sengen uden at røre sig af Stedet. Grevinden havde svævet i Dødsfare for to Dage siden, men hun havde punktlig fulgt Franchins løjerlige Raad, og nu befandt hun sig saa vel, at hun kunde modtage dem, der plejede at besøge hende, om Aftenen. Denne Fortælling gjorde en underlig og heldig Virkning, og Lægen i Carenton, der i sit stille Sind var kongeligsindet, forøgede end yderligere denne Virkning ved at drøfte Vigtigheden af Franchins Middel fra et lægevidenskabeligt Standpunkt. Imidlertid havde Mistænksomheden slaaet for dybe Rødder i nogle Stivnakkers eller Filosoferes Hjærner, til at den saadan uden videre skulde kunne spredes ad. Følgen deraf var, at de, som Fru de Dey plejede at modtage, skyndte sig at komme af Sted og indfandt sig i

god Tid, nogle for at udspejde, hvorledes hun holdt sig, andre af Venskab for hende, men Størstedelen, fordi de var optagne af den vidunderlige Kur. De fandt Grevinden i Kaminrøgen i hendes Dagligstue; den var næsten ligesaa tarvelig som de andre Borgeres i Carenton; thi for ikke at saare sine Gæsters Snæverhjærtethed, havde hun givet Afkald paa alle de forfinede Nydelser, hun ellers var vant til; hun havde ikke indladt sig paa at forandre noget i Huset. Gulvet i hendes Modtagelsesværelse var ikke engang bonet; paa Væggene var der gamle mørke Tapeter; Møblerne var forarbejdede dér i Byen, hun brændte Tællelys; hun levede, som man levede i Provinserne, og veg ikke tilbage for de pinligste Smaaligheder eller de ubehageligste Savn. Men da hun vidste, at hendes Gæster med Glæde vilde tilgive hende en Prunk, som bidrog til deres Velvære, forsømte hun ikke noget, naar det drejede sig om at skaffe dem personlige Nydelser. Derfor gav hun glimrende Middage. Hun gav sig endog Skin af at være gærrig, forat behage disse beregnende Sjæle; og efterat hun snildelig havde ladet sig fravriste nogle Indrømmelser til noget mere forfinet, forstod hun at give efter med Anstand. Da altsaa det bedste slette Selskab i Carenton befandt sig hos hende henimod Kl. syv om Aftenen, beskrev det en Halvkreds udenom Kaminen. Husets True holdt sig oppe med sine pinlige Tanker under den gamle Handelsmands medfølende Øje-

kast, og fandt sig med et uhørt Mod i sine Gæsters smaalige Spørgsmaal og intetsigende og dumme Snak. Men hver Gang Dørhammeren blev slaaet mod Døren, hver Gang man hørte Lyden af Skridt paa Gaden, skjulte hun sit Sindsoprør ved at rejse interessante Spørgsmaal, der angik Egnens Velvære. Hun fremkaldte en hel Støj ved at faa dem til at drøfte Spørgsmaalet om, hvorledes Frugtvinen var falden ud, og blev saa godt støttet af sin fortrolige, at de tilstedeværende glemte at udspejde hende, fordi de fandt hendes Holdning naturlig og hendes Sikkerhed urokkelig. Den offentlige Anklager og en af Dommerne gik tavse om, iagttog med Opmærksomhed den ringeste Forandring i hendes Ansigtstryk, lyttede efter det, der foregik i Huset trods Støjen omkring dem, og gentagne Gange kom de med Spørgsmaal, der skulde sætte hende i Forlegenhed; men hun besvarede dem imidlertid med en beundringsværdig Aandsnærværelse. Hvilket Mod har ikke Mødrene! Efterat Fru de Dey havde ordnet Spillebordene og faaet alle anbragt ved Boston-, Reversis- eller Whistbordene, satte hun sig hen og snakkede med nogle unge Piger med den største Utvungenhed og spillede sin Rolle som en fuldendt Skuespillerinde. Hun fik dem til at udtale, at de gerne vilde spille Lotteri, foregav, at hun alene vidste, hvor Lotteriet var og gik sin Vej.

»Jeg er lige ved at kvæles, min stakkels

[Birgitte,« sagde hun og tørrede sine Øjne, der tindrede af Feber, Smærte og Uro.

»Han kommer ikke,« vedblev hun og saa sig om i Værelset. »Her kan jeg faa Vejret, her lever jeg. Endnu kun nogle Øjeblikke, saa har vi ham her, ganske sikkert, for han lever endnu; jeg er vis paa det; mit Hjærte siger mig det. Kan du ikke høre noget, Birgitte? Aah! Jeg vilde give Resten af mit Liv for at vide, om han er i Fængsel, eller om han flygter over Markerne. Gid jeg ikke kunde tænke!«

Hun oversaa endnu engang Værelset for at se efter, om alting var i Orden. Der brændte en god Ild i Kaminen; Skodderne var omhyggeligt satte for Vinduerne; Møblerne var pudsede helt blanke; den Maade, Sengen var redt paa, viste, at hun og Birgitte havde tænkt paa de mindste Ting. Hendes Forhaabninger røbede sig i de sindrige Opmærksomheder, der kom til Syne overalt i dette Værelse. Alt aandede øm og blid Kærlighed og dens kydskeste Kærtegn i den Duft, Blomsterne udsendte. Kun en Moder kunde saaledes have gjættet sig til en Soldats Ønsker og forekommet dem saa fuldstændig. Et udsøgt Maaltid, udmærkede Vine, Fødtøj, Linned, kortsagt alt det, der var nødvendigt eller behageligt for en udaset rejsende, fandt man samlet dér, for at der ikke skulde mangle noget, for at Følelsen og Behageligheden ved Hjemmet kunde røbe, hvor højt en Moder kan elske.

»Birgitte!« sagde Grevinden i den mest hjerteskræende Tone og satte sig paa en Stol ved Bordet som for at virkeliggøre det, hun ønskede, som for at øge og styrke sine bristende Forhaabninger.

»Aah Frue! han kommer nok. Han kan ikke være langt borte. Jeg tvivler ikke paa, at han lever og er paa Vejen herhen. Jeg har lagt en Nøgle ind i Bibelen og holdt den paa mine Fingerspidser, mens Cottin læste Evangeliet om den hellige Johannes . . . og Frue, Nøglen rørte sig ikke af Stedet.

»Er det et sikkert Tegn?« spurgte Grevinden.

»Aah Frue, det er noget, Alverden véd. Jeg tør sætte min Salighed i Pant paa, at han lever endnu. Gud kan ikke tage fejl.«

»Trods de Farer, der lurar paa ham her, vilde jeg dog gerne have ham hos mig.«

»Stakkels Hr. August,« udbrød Birgitte, »han maa uden Tvivl gøre Vejen til Fods.

»Og nu slaar Klokken otte,« skreg Grevinden rædselsslagen.

Hun var bange for, at hun var bleven længer borte end hun burde, i dette Værelse, hvor hun troede paa, at Sønnen levede, fordi hun havde alt det for Øje, der vidnede om, at han levede; derfor gik hun ned igen; men før hun gik ind til Gæsterne, blev hun staaende nogle Øjeblikke under Trappesatsen for at lytte efter, om ikke en eller anden Støj vækkede den slum-

rende Genlyd i Gaden. Hun smilte til Birgittes Mand, der stod dér som Skildvagt; hans Blik var helt døsigt paa Grund af de Anstrængelser, han maatte gøre for at blive opmærksom paa Larmen paa Torvet og i Mørket. Men straks efter traadte hun ind, paatog sig en munter Mine og gav sig til at spille Lotteri med Smaapigerne; men fra Tid til anden klagede hun over, at hun ikke havde det rigtig godt og satte sig i sin Lænestol ved Siden af Kaminen.

Saaledes stod Sagerne, og saaledes var Sindene stemte i Fru de Deys Hus, mens samtidig en ung Mand i en brun Jakke, som man var nødt til at bære den Gang, skridtede ud paa Vejen fra Paris til Cherbourg og rettede sine Fjed mod Carenton. Da man begyndte paa Indkaldelsen skortede det stærkt paa Disciplin. De Krav, Tiden stillede, tillod ikke Republiken at udruste Soldaterne paa Stedet, og det var ikke sjældent at se Vejene bedækkede med indkaldte, som havde beholdt deres borgerlige Dragt. Disse unge Folk gik forud for deres Delinger til de Steder, hvor man skulde holde Rast, eller sakkede bag ud; thi hvorledes de marcherede det beroede paa, hvor godt eller hvor daarlig de var i Stand til at taale Strabadserne paa den lange Vej, de havde at gaa. Den rejsende, der her er Tale om, var temmelig langt forud for de andre indkaldte, der skulde til Cherbourg, og som Byfogden ventede paa hvert Øjeblik for at uddele Kvartérbilletter til dem. Den unge Mand

gik med slæbende, men endnu faste Skridt, og hans Gang syntes at antyde, at han længe havde været fortrolig med det haarde Soldaterliv. Skønt Maanen belyste Græsgangene, som stødte op til Carenton, havde han lagt Mærke til nogle tætte hvide Skyer, som snart vilde udstrø Sneen, de indeholdt, over Landskabet, og af Frygt for at blive overrasket af en Snestorm, gik han hurtigere til, end han egentlig havde Kræfter til, saa træt som han var. Over Skulderen bar han en Sæk; men der var ikke synderligt i den, og i Haanden havde han en Buksbomstok; den havde han skaaret i et af de høje og tætte Hegn, hvormed man freder de fleste Marker i Normandiet. Denne ensomme Vandrer traadte ind i Carenton, hvis Taarne han havde kunnet skimte i de sidste Øjeblikke, fordi Maanen kastede sit magiske Skær uden om den. Hans Trin vakte den slumrende Genlyd i Gaderne, men han mødte ikke en levende Sjæl. Han blev nødt til at spørge en Væver, der endnu sad ved sin Væverstol, hvor Byfogden boede. Denne Embedsmand boede nogle Minuters Gang derfra, og den indkaldte befandt sig kort efter i Ly under Porthvælvingen paa Byfogdens Hus og satte sig paa en Stenbænk, der stod dér, mens han ventede paa det Indkvarteringsbevis, som han havde bedt om. Men da Embedsmanden kaldte paa ham, stillede han sig op foran ham og blev nu Genstand for den mest samvittighedsfulde Under søgelse. Infanteristen var et pur ugt Menneske

og saa godt ud; han lod til at stamme fra en mere fremragende Familie. Man kuude se paa ham, at han var en Adelsmand. Den aandelige Udvikling, en god Opdragelse giver, lyste ham ud af Øjnene.

»Hvad hedder du?« spurgte Byfogden ham og saa samtidig paa ham med en listig Mine.

»Julien Jussieu, svarede den indkaldte.

»Og hvorfra kommer du?« sagde Byfogden med et vantro Smil.

»Fra Paris.«

»Du maa være kommen langt forud for dine Kammerater,« vedblev Normanneren i en spottende Tone.

»Jeg har 3 Mils Forspring for Afdelingen.«

»Der er uden Tvivl noget, der trækker dig til Carenton, Borger indkaldt?« sagde Byfogden med en snu Mine. »Ja det er godt,« lagde han til og viste den unge Mand ved en Bevægelse med Haanden, at han ikke behøvede at svare; »vi véd nok, hvor vi skal huse dig. Der har du din Indkvarteringsseddel og gaa saa med dig Borger Jussieu.

Der laa ligesom lidt Spot i det Tonefald, hvormed Byfogden udtalte disse to sidste Ord, i det han rakte ham en Seddel, der lød paa Fru de Deys Hus. Det unge Menneske læste Adressen med en nysgærrig Mine.

»Han véd nok, at han ikke har langt at gaa, naar han først er udenfor; han vil ikke være længe om at komme over Torvet,« sagde

Byfogden til sig selv, da den unge Mand var gaaet. »Han er ellers ikke bange af sig den Fyr! Gud give, at det maa gaa godt. Han havde hele Tiden Svar paa rede Haand. Ja vist, men hvis en anden end jeg havde bedt om at kige i hans Papirer, hvad var der saa blevet af ham?«

Urene i Carenton slog nu halvti; man tændte Lygterne i Fru de Deys Forværelse; Tjenestefolkene hjalp deres Herrer og Damer Overskoene, Kapperne og Kaaberne paa; Kortspillerne havde gjort Regnskabet op, og alle gik nu, som Skik er i alle Ravnekroge.

»Det lader til, at den offentlige Anklager bliver der,« sagde en Dame; hun havde lagt Mærke til, at denne formaaende Herre ikke var med, da man skiltes ad paa Torvet, efter at have udvekslet de høfligste Afskedshilsener.

Denne skrækkelige Embedsmand var virkelig alene med Grevinden; hun ventede skælvende paa, at han skulde gaa sin Vej.

»Borgerinde,« sagde han, efter at han længe havde tiet bomstille i længere Tid, hvad der end yderligere skræmmede Grevinden, »jeg er her for at vaage over, at Republikens Love ikke blive overtraadte.«

Fru de Dey gyste.

»Har De ikke en Meddelelse at gøre mig?« spurgte han.

»Nej,« svarede hun studsende.

Derpaa satte han sig ved Siden af Grev-

inden, skiftede Tone og sagde: »Hvis vi ikke kommer til at udtale os aabent nu, kan det komme til at koste Dem eller mig Hovedet. Jeg har studeret Deres Karakter, Deres Hjærte og Deres Maade at være paa altfor nøje til, at jeg skulde lade mig føre paa Vildspor ligesom Deres andre Gæster i Aften. De venter Deres Søn; det nærer jeg ikke den ringeste Tvivl om.«

Grevinden gjorde en benægtende Bevægelse; men hun havde skiftet Farve, og hendes Ansigtsmuskler fortrak sig, fordi hun var nødsaget til at bære en skuffende Sikkerhed til Skue, og ikke en eneste af disse Bevægelser undgik den offentlige Anklager.

»Naa! De kan gjerne tage imod ham,« vedblev Revolutionens Embedsmand; »men prøv ikke paa at huse ham længer end til Kl. 7 i Morgen tidlig. I Morgen ved Daggry indfinder jeg mig hos Dem med en Angivelse, jeg nok skal vide at skaffe til Veje . . .«

Hun saa paa ham med et sløvt Blik, som vilde have rørt en Tigers Hjærte.

»Jeg vil bevise,« vedblev han i en blid Tone,« at det er en falsk Angivelse, og anstille de nøjagtigste Undersøgelser, og paa Grund af min Indberetnings Beskaffenhed, vil De for Fremtiden være sikret mod al yderligere Mistanke. Jeg vil tale om Deres Gaver til Fædrelandet, Deres rette Borgersind, og man vil ikke kunne røre et Haar paa vort Hoved.«

Fru de Dey var bange for, at det var en Snare. Hun kunde ikke røre sig af Pletten, men hendes Ansigt blussede, og hendes Tunge klæbede til Ganen. Pludselig slog nogen saaledes med Dørhammeren, at det rungede i hele Huset.

»Aah!« skreg Moderen rædselsslagen og faldt paa Knæ. »Han maa frelses, han maa frelses!«

»Ja vi vil frelse ham,« svarede den offentlige Anklager og slyngede et lidenskabeligt Blik hen paa hende, »skal vi end række Hals for det.«

»Det er ude med mig,« udbrød hun, mens Anklageren høflig løftede hende op.

»Ser De Frue,« svarede han med en Gebarde som en Taler, »jeg gør mig ikke fortjent af Dem for ingen Ting . . . De er selv Prisen.«

»Frue, han er . . .« raabte Birgitte i den Tro, at Fruen var alene. Den gamle Pige var rød i Kammen og straaled af Glæde, men da hun fik Øje paa den offentlige Anklager, blev hun staaende som rodfæstet og blev ganske gusten.

»Hvem taler Du om Birgitte?« spurgte Embedsmanden med blid og forstaaende Røst.

»En indkaldt, som Byfogden har givet Bolig hos os,« svarede hun og viste ham Kvartérseddelen.

»Det er sandt,« sagde Anklageren, da han havde læst Seddelen, »der kommer en Afdeling her i Aften.«

Og saa gik han sin Vej.

Grevinden følte i dette Øjeblik saadan en Trang til at tro paa sin gamle Godsbestyrers Ærlighed, at hun ikke nærede den ringeste Tvivl om den. Hun løb i en Fart op ad Trapperne, og skønt hun næppe kunde støtte paa Benene. Derpaa lukkede hun Døren op, kastede sig næsten biddende i hans Arme. — »Aah min Dreng, min Dreng!« skreg hun; hun hulkede og overdængede ham med sine voldsomme Kys.

»Frue,« sagde den ubekendte.

»Aah, det er ikke ham,« fo'r det ud af hende, og hun veg rædselsslagen tilbage, blev staaende og travret op og saa' halv forstyrret paa ham.

»Du gode og store Gud, hvor de ligner hinanden!« sagde Birgitte.

De tav alle tre et Øjeblik, og selv den fremmede gyste, da han lagde Mærke til, hvorledes Fru de Dey saa' ud,

»Aah min Herre,« sagde hun og lænede sig op til Birgittes Mand; nu først følte hun hvor dyb hendes Smerte var; det første Anfald havde nær gjort det af med hende. »Aah min Herre, jeg kan ikke længer holde ud at se paa Dem. Har De noget imod, at mine Folk gaar i mit Sted og tager sig af Dem?«

Derpaa gik hun ned. Birgitte og hendes gamle Tjener maatte næsten slæbe hende af Sted.

»Hvad mener De Frue?« sagde den gamle Husbestyrerinde, da hun havde faaet bragt Grev-

inden til Sæde, skal den Fyr ligge i Hr. Augusts Seng, spise den Postej, jeg har lavet til Hr. August? Nej, om man saa kapper Hovedet af mig, saa vil jeg . . .«

»Birgitte!« skreg Fru de Dey.

Den gamle Pige tav stille.

»Hold dog din Mund dit Vrøvl,« hviskede hendes Mand til hende, »vil Du slaa Grevinden ihjel?«

I samme Øjeblik hørte man den indkaldte rumstere ovenpaa, da han satte sig til Bords.

»Jeg kan ikke holde ud at blive her. Jeg vil gaa ned i Drivhusene, dér kan jeg bedre høre, hvad der gaar for sig i Nat.«

Hun vaklede endnu mellem Frygten for at have mistet sin Søn og Haabet om at faa ham at se igen. Natten var skrækindjagende stille. Det var et frygteligt Øjeblik for Grevinden, da de indkaldte kom til Byen og hver Mand opsøgte sit Kvarter. Hvert Skridt, hver ubetydelig Støj var et bristet Haab; men snart blev Naturen ligesaa rædselslignende stille som tilforn.

Henad Morgenstunden blev Grevinden nødsaget til at gaa ind. Birgitte vaagede over hendes mindste Bevægelser, og da hun saa, at hun ikke kom ud, gik hun ind i hendes Værelse og fandt hende død.

»Hun har rimeligvis hørt den indkaldte spanke om i Hr. Augusts Værelse, mens han klædte sig paa og sang deres forbandede Mar-seillaise, som om han kunde være i en Stald,«

beskæftigede Birgitte, »det er det, der har slaaet hende
i Jæderhjel.«

Grevindens Død skyldtes en langt vægtigere
Følelse og uden Tvivl et skrækkeligt Syn. Netop
paa samme Øjeblik, som Fru de Dey døde i Caren-
ton, blev hendes Søn skudt i Morbihan. Vi kan
føje denne sørgelige Kendsgerning til Iagttage-
lserne over Sympathierne, som ikke bryder sig
om Lovene for Afstanden; disse Kendsgerninger
samlar nogle Mænd med lærdes Nysgærrighed i
sønderes ensomme Studerkamre, og en Dag vil de
komme til at tjene til Grundlag for en ny Viden-
skab; men den har endnu ikke fundet sin Messias.

Farvel.

Se at faa Benene med dig og rub dig, du Rigsdagsmand af Centrum! Vi maa sætte bedste Ben foran, naar vi skal komme hjem til Middagstid. Op med Skankerne! Spring Markes! ja dér, godt! Du springer over Grøfterne som en Hjort.

Disse Ord kom fra en Jæger, der sad magelig paa Grøftekanten uden om Ile-Adamskoven, og som røg sin Havannacigar, mens han ventede paa sin Kammerat; denne havde uden Tvivl længe flakket vildfarende omkring i Skovens Tykninger. Ved Siden af den første Jæger laa fire gispende Hunde og saa ligesom han paa den Personnage, han talte til. For at man kan forstaa, hvor spottende disse Yttringer var, som saaledes faldt fra ham en Gang imellem, maa jeg tilføje, at den anden Jæger var en lille Tyksak, hvis struttende Mave var en ren Borgmestermave. Han krøb langsomt henad Furerne

paa en Mark, man nylig havde afhøstet, og hvis
 Stubbe i betydelig Grad hængede hans Gang.
 Til yderligere Uheld faldt Solens Straaler ham
 skraat i Ansigtet, saa at store Sveddraaber hag-
 lede ned ad det. Da han havde al sin Omtanke
 behov for at holde Ligevægten, bøjede han sig
 snart forover, snart tilbage, og det gav Hop i
 ham ligesom i en Vogn, der bliver skumplet.
 Det var en af de Septemberdage, som modner
 Druerne, fordi de er ligesaa varme som Dagene
 mellem Vendekredsene. Luften tydede paa Uvejr.
 Mens der endnu var store blaa Mellemrum mellem
 de sorte Skyer i Synskredsen, saa man lyse
 Skyer trække op med en forbavsende Hurtighed
 og lægge et let graaligt Gardin over Himlen
 fra Vest til Øst. Vinden rasede kun i de højere
 Luftlag, og Lufttrykket forhindrede dens bræn-
 dende Udstraalinger i at stige til Vejrs. Dalen,
 Jægeren skulde over, var omgivet af høje Hegn,
 som hindrede al Tilgang af frisk Luft, og den
 havde derfor samme Varmegrad som en Smelte-
 ovn. Skoven laa brændende og tavs, som om
 den var tørstig. Fra Fuglene og Insekterne
 kom der ikke et Kvæk, og Trætoppene bøjede
 sig næppe nok. De, der endnu dunkelt kunne
 mindes Sommeren i 1819, bør have en Smule
 Medlidenhed med den stakkels Højremands Lidel-
 ser, mens hans svedte af alle Kræfter for at
 naa hen til sin Kammerat, der sad og gjorde
 Nar af ham. Mens denne røg sin Cigar, havde

han af Solens Stilling sluttet sig til, at Klokken maatte være henad 5.

»Hvor Pokker er vi egentlig henne?« sagde den tykke Jægersmand, mens han tørrede sin Pande af og lænede sig op til et Træ, omtrent lige overfor sin Kammerat; for han følte, at han ikke havde Kræfter til at springe over den brede Grøft, der skilte dem fra hinanden.

»Og det spørger du mig om?« sagde Jægeren, der laa saa lang han var i det halvvisne Ukrudt paa Grøftekanten og lo. Han smed sin Cigarstump ned i Grøften og udbrød:

»Jeg sværger ved den hellige Hubert, at ingen mer skal faa mig til at æventyre mig ind i en Egn, jeg ikke kender med en Embedsmand, om han endog er en gammel Ven og Skolekammerat som dig, min kære d'Albon.«

»Men Filip, har du da rent glemt dit Modersmaal? Du har nok ladet din Forstand blive i Siberien,« svarede den tykke og kastede et ynkelig komisk Blik paa en Vejviser, der stod et Hundrede Skridt derfra.

»Ah, nu er jeg med,« sagde Filip, greb sin Bøsse, sprang op i en Fart, satte med et eneste Spring ud paa Marken og løb hen mod Vejviseren.

»Denne Vej d'Albon, denne Vej! en halv Vending tilvenstre,« raabte han til sin Ledsager og viste ham ved en Bevægelse med Haanden en bred brolagt Vej. »Vejen fra Baillet til Ile-Adam,« vedblev han; »i den Retning maa

vi søge Vejen til Cassan, som vistnok munder
ud paa den fra Ile-Adam.«

»Rigtig Hr. Oberst,« sagde d'Albon og satte
Kasketten paa Hovedet; han havde viftet sig
med den.

»Lad os saa komme af Sted, ærværdige Hr.
Dommer,« svarede Oberst Filip og fløjtede ad
Hundene, som lod til at lystre ham bedre end
Embedsmanden, som ejede dem.

»Véd du Hr. Markis,« ytrede den spøge-
fulde Soldat, »at vi faar mer end en halv Mil
at gaa? Den Landsby, vi kan se dernede, maa
upaatvivlelig være Baillet.«

»Du store Gud!« skreg Markis d'Albon op;
»gaa du til Cassan, hvis det kan more dig, men
saa kommer du til at gaa alene. Jeg foretrak-
ker trods Uvejret at vente her paa en Hest,
som du maa sende mig fra Gaarden. Du har
rigtignok gjort kønt Nar af mig Sucy. Vi vilde
have gaaet lidt paa Jagt, ikke fjærnet os ret
langt fra Cassan, men strejft om paa de Jorder
jeg kender, jo vist! I Steden for at more os,
har du ladet mig farte om som en Mynde fra
Klokken fire i Morges, og vi har ikke faaet andet
til Frokost end en Sjat Mælk hver. Det siger
jeg dig, hvis du nogen Sinde faar en Proces paa
Halsen, skal jeg nok sørge for at du taber den,
om Du saa har hundrede Gange Ret.«

Den modløse Jæger satte sig paa en af
Hjørnestenene ved Foden af Vejviseren, tog sin
Bøsse og tomme Jagttaske af og drog et dybt Suk.

»Stakkels Frankrig, saadanne er dine Rigsdagsmænd,« ytrede Obersten og lo. »Aah min stakkels d'Albon, hvis du som jeg havde været sex Aar i det indre af Sibirien . . .«

Han talte ikke ud, men hævdede Blikket mod Himmelen, som om hans Ulykker var en Hemmelighed mellem Gud og ham.

»Naa, saa af Sted og det lidt hurtig!« føjede han til, »bliver du siddende dér er det ude med dig.«

»Hvad vil du, at jeg skal gøre Filip? Det er en indgroet Vane hos Embedsmændene. Jeg kan paa Ære ikke mer; ja hvis jeg endda havde faaet Ram til en Hare.«

De to Jægere dannede en Modsætning, man sjælden ser. Højremanden var 42 Aar, men saa ud, som om han kun var 30; mens Soldaten kun var 30 og saa ud, som om han var i det mindste 40. Begge to bar de Æreslegionens røde Baand. Nogle Haarlokke, der var sorte og hvidspættede som en Skadevinge, kom til Syne under Oberstens Kasket; medens kønne lyse Krøller prydede Embedsmandens Tindinger. Den ene var granvoksen, tør, mager, kraftig og Rynkerne i hans blege Ansigt røbede enten skrækkelige Lidenskaber eller frygtelige Ulykker. Den andens Ansigt straaled af Sundhed, havde et fornøjet Udtryk og passede for en Epikuræer. Begge var de dygtig solbrændte, og deres lange Hjorteskinds Lædergamacher bar Spor af alle de Grøfter og Moser, de havde fartet over.

»Naa, nu Benene med dig og af Sted,« ytrede Obersten, »om en lille Time er vi paa Cassan ved et velbesat Bord.«

»Du har vist aldrig elsket,« svarede Dommeren med en ynkelig komisk Mine; »du er ligesaa ubarmhjærtig som Paragraf 304 i Straffelovbogen.«

Filip de Sucy fo'r hæftig sammen; hans brede Pande slog dybe Rynker, og Udtrykket i hans Ansigt blev lige saa mørkt, som Himmelen nu var. Skønt et frygteligt og bittert Minde fortrak det, fældede han dog ikke en Taare. Han lignede de kraftige Mænd, som forstaar at trænge deres Sindslidelser ned i Hjærtets inderste Dyb, og fandt maaske som alle rene Karakterer en Mangel paa Blufærdighed i tage Sløret over sine Sorger bort, da dog det menneskelige Ord ikke kan udmale, hvor dybe de er, ligesom de ogsaa frygter for Spot fra deres Side, som ikke vil forstaa dem. Hr. d'Albon havde et fintfølelse Hjærte; et saadant gætter sig til andres Lidelser og har en levende Medfølelse med den Sindsbevægelse, som de uden at ville det har fremkaldt ved deres Kejtethed. Han agtede sin Vens Tavshed, stod op, glemte hvor træt han var og fulgte efter ham uden at lukke Munden op; han var helt ærgerlig paa sig selv, fordi han havde rørt ved et Saar, der rimeligvis endnu ikke havde sat Ar.

»En anden Gang min Ven,« sagde Filip, »en anden Gang skal jeg fortælle dig mit Livs

Historie. I Dag kan jeg ikke.« Derpaa trykkede han hans Haand og takkede ham for hans stumme Anger med et hjerteskerende Blik.

De gik en Stund tavse. Da Oberstens Smærter lod til at fortage sig lidt, blev Dommeren igen træt, og i Følge et udaset Menneskes Naturdrift eller maaske snarere ved at opbyde sin Viljekraft banede hans Blik sig ind i alle Skovens Tykninger; han raadførte sig med Trætoppene og udspejdede Vejene i det Haab at faa Øje paa en menneskelig Bolig, hvor han kunde bede om Gæstfrihed. Da han kom til en Korsvej, mente han, at han kunde se en tynd Røg sno sig op mellem Træerne. Han standsede, saa nøjere efter og opdagede midt i en umaadelig Tykning de mørke og grønne Grene paa nogle Graner.

»Et Hus, et Hus! udsrød han med samme Fryd som den, hvormed Matrosen raaber: »Land, Land!

Derpaa styrtede han i lynende Fart igennem en Tykning, og Obersten fulgte efter ham næsten uden at vide af det, saa hensunken var han i sine dybe Drømmerier.

»Gid jeg her kunde faa en Æggekage, et hjemmebakket Brød og en Stol, da vilde jeg ikke bryde mig om at finde magelige Sofaer og Bordeauxvine paa Cassan.«

Disse Ord var et Udbrud af Begejstring, der undslap Dommeren, da han fik Øje paa en

hvid Mur, hvis Farve fortonede sig skarpt mod Skovens brune og knüdrede Stamme.

»Aaahaa! Dette ser mig ud, som om det kunde være et gammelt Priori,« udbrød Markis d'Albon paany, da han kom hen til et gammeldags sort Gitter, hvorigennem man i en temmelig udstrakt Park kunde se en Bygning i den Stil, man plejede at anvende, naar man byggede Munkeklostre. »Hvor dog de Pokkers Munke forstod sig paa at vælge de Steder, hvor de vilde slaa sig ned.«

Dette ny Udraab var et Udbrud af Beundring, som den poetiske Beliggenhed af denne Eneboerbolig fremkaldte hos Dommeren, da han fik Øje paa den. Dette Hus laa midtvejs paa den Bakke, paa hvis Kam Landsbyen Nerville ligger. Skovens prægtige hundredaarige Ege beskrev en stor Kreds omkring denne Bolig og bidrog til, at den laa saa ensomt som vel tænkelig. Hovodbygningen, der var bestemt for Munkene, vendte med Syd. Parken kunde vel være en fyrretyve Tønder Land stor. Ved Siden af Huset strakte sig en grøn Eng; den var paa en heldig Maade gennemskaaren af klare Bække, og hist og her laa der nydelige Damme, der ikke saa ud, som om de var Menneskeværk. Heldig anbragte Grotter, høje Terrasser med sammenstyrtede Trapper og rustent Rækværk paatrykte dette vilde Thebaïs et ejendommeligt Præg. Her havde Kunsten forstaaet jævnt at bringe sine Bygningsformer i Overensstemmelse med de mest maleriske Naturforhold. Hist og her hævede

der sig Træer med skønne Former og forskellig dannet Bladværk. De menneskelige Lidenskaber syntes at maatte udslukkes ved Foden af disse Træer, som hindrede Larmen fra Verden fra at trænge ind til dette Skjulested og tillige dæmpede den brændende Solhede.

»Sikk'en Uorden,« sagde d'Albon til sig selv, efter at han havde nydt det mørke Udtryk, som disse Bygningslevninger kastede ud over Landskabet, der saa ud, som om det var ramt af en eller anden Forbandelse. Det gjorde Indtryk af at være et ulykkebringende Sted, som Menneskene havde opgivet. Vedbenden slyngede sine vredne Stænger og sin rige Kappe over det hele. Brunt, grønladent, gult og rødt Mos bredte sine romantiske Farver ud over Træerne, Bænkene, Tagene og Stenene. De ormstukne Vinduer var halv fortærede af Regnen, opædt af Aarstidernes vekslende Vejrlag. Altanerne var knuste, Terrasserne udjævnede. Nogle Skodder hang kun fast ved deres ene Hængsel. Dørene sluttede daarlig og saa ikke ud til at kunne holde, naar man sparkede til dem. Paa Frugttræernes Grene voksede Misteltenen med sine glinsende Blade; de var forsømte, strakte deres Grene vidt ud, men bar ingen Frugter. I Gangene groede der højt Ukrudt. Al denne Ødelæggelse gav Maleriet noget henrivende poetisk, og kaldte tankerige Drømme til Live hos den, der betragtede det. I dette Øjeblik banede nogle Solstraaler sig Vej mellem Revnerne i Skyerne og

belyste denne halvvilde Scene med Tusender af glimrende Farver. De brune Munkesten skinnede, Mosset glimrede, fantastiske Skygger fo'r hen over Engen under Træerne; udslettede Farver kaldtes til Live igen; indtagende Modsætninger gik over i hverandre, Bladværket aftegnede sig skarpt i Lyset. Men pludselig forsvandt dette. Landskabet, som syntes at have talt, tav og blev igen mørkt, eller snarere blødt som de bløde Farvetoner i Skumringen paa en Efteraarsdag.

»Det er Prinsessens Slot i den slumrende Skov,« sagde Dommeren til sig selv; han betragtede nu dette Hus med en Herremands Øje. »Hvis kan det dog være? Det maa være et stort Asen, som ikke vil bo paa saa smuk en Ejendom.«

I samme Øjeblik skød en Kvinde frem under et Valnøddetræ til højre for Gitteret, og uden at gøre den ringeste Støj fo'r hun forbi Dommeren ligesaa lynsnart som Skyggen af en Sky. Dette Syn gjorde ham stum af Forbavselse.

»Hvad er der i Vejen d'Albon?« spurgte Obersten.

»Jeg gnider Øjnene for at vide, om jeg drømmer, eller jeg er vaagen,« svarede Dommeren og klinede sig op til Gitteret for muligvis igen at faa Øje paa Synet.

»Hun er rimeligvis under Figentræet,« sagde han og pegede med Fingrene paa et Træ, der hævede sig over Muren til venstre for Gitterporten.

»Hvad for en hun?«

»Ja, hvor kan jeg vel vide det?« svarede Hr. d'Albon. »Lige for mine Øjne hævede der sig en Kvinde,« sagde han halvt højt. »Det lod til, at hun snarere hørte hjemme i Skyggernes Rige end i de levendes Verden. Hun var saa smækker, saa let, saa flygtig, at man maatte kunne se gennem hende. Hendes Ansigt var saa hvidt som Sne; hendes Dragt, hendes Øjne, hendes Haar var kulsort. Hun saa paa mig, da hun fo'r forbi; men skønt jeg ikke er bange af mig, fik hendes stive og kolde Blik dog Blodet til at stivne i mine Aarer.«

»Var hun smuk?« spurgte Filip.

»Det véd jeg ikke; jeg saa ikke andet af hendes Ansigt end Øjnene.«

»Nej Pokker i Vold med Middagsmaden paa Cassan,« udbrod Obersten, »lad os blive her. Jeg er ligesaa nysgjerrig som et Barn efter at komme ind i dette Hus. Læg Mærke til de rød-malede Vindueskarme, de røde Streger paa Dørkarmene og Skodderne; ser det ikke ud, som om det Hus tilhørte Djævelen? han har maaske taget Arv efter Munkene. Lad os løbe efter den hvide og sorte Dame. Fremad!« raabte Filip med en Munterhed, som han kun bar til Skue i sit Ydre.

I samme Øjeblik hørte de to Jægere et Skrig, som lignede en Muses, naar den kommer i Fælden. De lyttede. Man hørte under Stilheden, at der var noget, der gled mod Løvet paa nogle Buske; Lyden klang, som naar en

Bølge begynder at rulle; men skønt de holdt Haanden til Øret forat opfange den ny Lyd, blev Jorden tavs og gav ikke Genlyd af den ubekendtes hemmelighedsfulde Trin, hvis hun da i det hele taget havde rørt sig.

»Det er løjerligt det!« udbrød Filip og fulgte med Øjnene Muren, der gik udenom Parken.

De to Venner kom snart til en Skovvej, der førte til Landsbyen Chauvry. Efterat de havde gaaet et Stykke henad Vejen, der fører til Paris, stod de atter ved en Gitterport og fik da Øje paa Hovedfaçaden af denne hemmelighedsfulde Bolig. Paa denne Side gik Ødelæggelsen over alle Grænser. Kæmpestore Firben havde lavet Furer i Væggene paa Hovedbygningen og de to Fløje, der var byggede i rette Vinkler. Paa Jorden laa der itubrudte Tag- og Skifersten, og de sammensunkne Tage vidnede om den fuldstændigste Ligegyldighed. Nogle Frugter var faldne ned paa Jorden og laa og raadnede der, uden at nogen sankede dem op. En Ko græssede fredelig paa Grønsværet og trampede Blomsterne i Bedene ned, mens en Ged afgnavede de umodne Druer og Vinløvet langsmed Espalieret.

»Her passer det ene til det andet, og der er paa en vis Maade Orden i Uordenen,« sagde Obersten og trak i en Klokkestræng, men der var ingen Knevel i Klokken.

De to Jægere hørte kun den ejendommelig skarpe Lyd, som en rusten Fjeder giver. Hvor

forfalden end den lille Dør var, man havde anbragt i Muren ligeoverfor Gitterdøren, var det dog ikke muligt for dem at faa den op.

»Nej, véd du hvad, dette her bliver virkelig meget morsomt,« sagde Obersten til sin Kammerat.

»Ja, hvis jeg ikke var Embedsmand,« svarede Hr. d'Albon, »vilde jeg tro, at den sorte Dame var en Heks.«

Han havde næppe sagt dette, før Koen kom hen til Gitterdøren og stak sin varme Mule henimod dem, som om den følte Trang til at se menneskelige Skabninger. Da kom der under en Gruppe Buske en Kvinde, hvis dette Navn overhovedet passer paa dette ubeskrivelige Væsen, og trak i Koens Tøjr. Denne Kvinde havde et rødt Tørklæde over Hovedet, og under dette stak der nogle lyse Haartotter frem, som lignede Blaarene paa en Ten. Hun havde ikke noget Livstykke paa. En graa og sortstribet Nederdel af grov Uld var nogle Tommer før kort og lod En se hendes Ben. Man kunde fristes til at tro, at hun hørte til en af de Stammer af Rødhuder, som Cooper har bragt i Vælten, da hendes Ben, Hals og Arme saa ud, som om de var malede med Teglstensfarve. Der var ikke Spor af Forstandsudvikling at skimte i dette flade Ansigt. I hendes lyseblaa Øjne var der ikke en Gnist af Liv, men et mørkt Udtryk. Nogle hvidblonde Haar tjente hende til Øjenbryn. Hendes Mund havde en saadan Form, at man kunde

se to Rækker slet stillede Tænder; men de var
hvide som en Hunds.

»Ah saa! der har vi Fruentimret!« udbrød
Hr. de Sucy.

Hun drev henimod Gitteret og saa med en
fjolle Mine paa de to Jægersmænd; da hun fik
Øje paa dem gled der et sørgmodigt og tvunget
Smil over hendes Ansigt.

»Hvor er vi? Hvad er det for et Hus?
Hvem tilhører det? Hvem er du? Er du herfra?«

Paa disse Spørgsmaal og en Række andre,
som de to Venner efterhaanden rettede til hende,
svarede hun kun med nogle brummende Strube-
lyde, som snarere syntes at komme fra et Dyr
end fra en menneskelig Skabning.

»Kan du ikke se, at hun er døvstum?«
sagde Embedsmanden.

»Gode Mænd!« brød det frem fra Bonde-
pigen.

»Aah! Hun har Ret. Det kunde nok se
ud som et Kloster, der i gamle Dage har tilhørt
Gode Mænd,« sagde Hr. d'Albon.

De begyndte paa ny at udspørge hende.
Men hun rødmede som et lunefuldt Barn, legede
med sin Træsko, drejede paa Tøjret paa Koen,
som havde givet sig til at græsse igen, blev
ved at stirre paa Jægerne, undersøgte nøjagtig
hvert Stykke Tøj, de havde paa, hun bjæffede,
brummede, kaglede, men ytrede ikke et eneste Ord.

»Hvad hedder du?« spurgte Filip og saa

stift paa hende, som om han vilde magnetisere hende.

»Geneviève,« svarede hun og lo med en fjollet Mine.

»Det er aabenbart,« udbød Dommeren, »at Koen er den fornuftigste Skabning, vi har set indtil nu. Jeg vil fyre min Bøsse af for at lokke Folk til.«

I samme Øjeblik, som d'Albon greb efter sin Bøsse, lagde Obersten sin Haand paa hans Arm for at faa ham til at holde inde og pegede med Fingren paa den ubekendte, som i saa høj Grad havde pirret deres Nysgærrighed. Denne Kvinde lod til at være hensunken i dybe Grublerier og gik langsomt henad en Gang noget borte, saa at de to Venner fik god Tid til at undersøge hende. Hun havde en afjasket sort Silkekjole paa. Hendes lange Haar faldt i utallige Lokker ned over hendes Pande, omkring hendes Skuldre og helt ned til hendes Midje; hun brugte dem som Sjal. Hun var uden Tvivl vant til denne Uorden, og kun sjældent kastede hun Lokkerne bag Tindingerne; men ved saadan Lejlighed rystede hun Hovedet med et brat Kast, og hun behøvede ikke at gentage det to Gange for at befri sin Pande og sine Øjne fra dette tætte Slør. Hver Gang hun rørte sig, skete det ligesom hos Dyrene med den beundringsværdige Sikkerhed i Mekanisme og med en Lethed og Behændighed, som kunde synes at være et Vidunder hos en Kvinde. De to Jægersmænd saa

dhende med Forbavselse hoppe op paa Grenene
 saaf et Æbletræ og sætte sig til rette der ligesaa
 ellet som en Fugl. Hun snappede nogle af Frug-
 eterne, gnaskede i dem og lod dem derpaa falde
 ned med den yndige Ladhed, som man beundrer
 hos et Egern. Hendes Lemmer var saa spænd-
 ræstige, at hun udførte enhver Bevægelse, uden at
 det tilsyneladende kostede hende Besvær eller
 Anstrængelse. Hun legede i Græsset og trillede
 omkring der, som et Barn vilde have gjort det.
 Pludselig strakte hun Hænder og Fødder fra sig
 og laa saa lang hun var paa Græsset med samme
 Frihed, Ynde og Naturlighed som en Kattekilling,
 der er falden i Søvn i Solskinnet. Tordenen
 begyndte at rulle langt borte; i samme Øjeblik
 drejede hun sig rundt og rejste sig paa alle fire
 med samme beundringsværdige Behændighed som
 en Hund, der har faaet Færten af, at der kommer
 fremmede. Som en Følge af denne løjerlige
 Stilling faldt hendes sorte Haar pludselig i to
 brede Fletninger ned paa hver Side af Hovedet
 og tillod de to Tilskuere ved denne ejendomme-
 lige Scene at beundre hendes Skuldre, hvis hvide
 Hud glimrede som Margeritter paa Engene og
 en Hals, der var saa fuldkommen, at man deraf
 kunde slutte, hvor fuldkomne hendes øvrige
 Legemsforhold måtte være.

Hun udstødte et smærteligt Raab og rejste
 sig helt op. Den ene af hendes Bevægelser
 fulgte saa nydelig efter den anden, og hun udførte
 dem saa kvikt, at det saa' ud, som om hun ikke

var en menneskelig Skabning, men en af disse Luftens Døtre, som Ossian har besunget i sine Digte. Hun gik hen til en af Vanddammene, rystede sagte en af sine Fødder forat faa Skoen af, og det lod til, at hun med stort Velbehag dyppede sin alabasthvide Fod i Vandet; hun beundrede uden Tvivl de Bølgeringe, hun frembragte deri, og som saa' ud som indfattede Ædelstene. Derpaa lagde hun sig paa Knæ paa Kanten af Vandet, morede sig som et Barn med at dyppe sine lange Lokker deri og trak dem igen hurtig op forat se, hvorledes det Vand, der hang i dem, dryppede ned Draabe for Draabe, der, idet Solens Straaler brød sig gjennem dem, saa' ud som Perler i en Rosenkrans.

»Denne Kvinde er fra Forstanden,« busede Dommeren ud.

 Geneviève udstødte et hæst Raab, som genlød vidt omkring og lod til at være rettet til den ubekendte. Denne sprang op i en Fart og kastede Haaret tilbage paa hver Side af Ansigtet. I det Øjeblik kunde Obersten og d'Albon tydelig skelne denne Kvindes Træk. Da hun fik Øje paa de to Venner fo'r hun i faa Hop hen til Gitteret saa let som en Hind.

»Farvel!« sagde hun med en blød og velklingende Stemme, uden at dette Tonefald, som de to Jægere havde ventet saa længselsfuldt paa, røbede den mindste Følelse eller den ringeste Tankeforbindelse.

Hr. d'Albon beundrede hendes lange Øjen-

haar, hendes tætte velformede Øjenbryn og hendes
 blændende hvide Hud, hvorpaa man ikke saa det
 ringeste Skær af rødt. Nogle blaa smaa Aarer
 fremhævede end yderligere den hvide Farve. Da
 Dommeren vendte sig om til sin Ven for at ud-
 tale sig om den Forbavselse, som denne for-
 underlige Kvinde vakte hos ham, fandt han ham
 liggende, saa lang han var og som død i Græsset.
 Hr. d'Albon fyrede sin Bøsse af i Luften forat
 kalde Folk til og raabte: Hjælp, Hjælp!
 mens han samtidig søgte at løfte Obersten op.
 Den ubekendte havde hidtil staaet ubevægelig,
 men da hun hørte Lyden af Knaldet, fo'r hun
 afsted saa hurtig som en Pil, udstødte ynkelige
 Skrig som et saaret Dyr og flakkede omkring
 paa Engen med alle Tegn paa den yderste Rædsel.
 Hr. d'Albon hørte en Vogn rulle nede paa Vejen
 fra Ile—Adam og anraabte de kørende om Hjælp
 ved at vifte med sit Tørklæde. Vognen drejede
 straks om mod Gode-Mænd, og Hr. d'Albon gen-
 kendte Hr. og Fru de Grandville, sine nærmeste
 Naboer; de skyndte sig øjeblikkelig ned af Vog-
 nen og tilbød ham den. Fru de Grandville
 havde tilfældig en Flaske lugtende Vand hos sig,
 og man lod Hr. de Sucy indaande Duften af det.
 Da Obersten slog Øjnene op, kastede han sit
 Blik ud mod Engen, hvor den ubekendte stadig
 fartede omkring under høje Skrig og gav nogle
 utydelige Udraab fra sig; men man saa klart
 deraf, hvor rædselsslagen hun var. Saa lukkede
 han Øjnene igen og gav tilkende, at han ønskede,

at man skulde føre ham bort fra dette Skuespil. Hr. og Fru de Grandville gav Dommeren fri Raadighed over deres Vogn og yttrede forbindeligt, at de vilde fortsætte Vejen til Fods.

»Hvem er egentlig denne Dame?« spurgte d'Albon og pegede paa den ubekendte.

»Man antager almindeligvis, at hun stammer fra Moulins,« svarede Hr. de Grandville. »Hun hedder Grevinde de Vandières, og man siger, at hun er aandssvag; men da hun kun har været her et Par Maaneders Tid, tør jeg ikke indestaa for Sandheden af alle de Historier, der i Omløb om hende.«

Hr. d'Albon takkede Hr. og Fru de Grandville og rullede ad Cassan til.

»Det er hende!« udbrød Filip, da han kom til sig selv igen.

»Hvad for en hende?« spurgte d'Albon.

»Stephanie. Ak! paa én Gang død og levende, levende og sindssvag; jeg troede, at det havde været forbi med mig.«

Den forsigtige Dommer, som tilfulde forstod hvor alvorlig den Krisis var, som hans Ven var et Bytte for, vogtede sig vel for at udfritte og ophidse ham. Alle hans Ønsker gik ud paa saa hurtig som mulig at naa Herregaarden: thi i Følge den Forandring, som viste sig i Oberstens Træk og hele Person, frygtede han for, at Grevinden havde smittet Filip med sin skrækelige Sygdom. Saa snart Vognen var naaet til Alleen fra Ile—Adam, sendte han Tjeneren hen

til Lægen i Flækken, og det havde til Følge, at da Obersten var bragt til Sengs, stod Lægen ved hans Hovedgærde.

»Hvis Obersten ikke havde været saa godt som fastende,« sagde Lægen, »vilde han været Døden hjemfalden. Det er netop hans Træthed, der har frelst ham.«

Efter at Lægen havde antydnet de første Forsigtighedsregler, man skulde iagttage, gik han hjem for selv at tilberede en beroligende Drik. Næste Morgen var det allerede bedre med Hr. de Sucy; men Lægen havde selv villet vaage over ham.

»Jeg maa ærlig sige Dem, Hr. Markis,« sagde Lægen til Hr. d'Albon, »at jeg var alvorlig bange for en Hjærnerystelse. Hr. de Sucy's Sind har været i et skrækkeligt Oprør, og han har stærke Lidenskaber. Men hos ham er det det første Stød, der afgør, hvad Vending Sagen vil tage. I Morgen er maaske al Fare forbi.«

Lægen tog ikke fejl; næste Dag tillod han Dommeren at se sin Ven igen.

»Kære d'Albon,« sagde Filip og trykkede hans Haand, »jeg haaber, at du vil gøre mig en stor Tjeneste! Skynd dig alt, hvad du kan, til Gode Mænd; skaf dig Underretning om alt det, der angaar den Dame, vi saa, og kom igen saa hurtig du kan; for jeg vil tælle Minuterne, mens du er borte.«

Hr. d'Albon kastede sig paa en Hest og
Balzac.

red alt hvad Remmer og Tøj kunde holde, til det gamle Abbedi. Da han kom derhen, fik han foran Gitteret Øje paa en høj, mager Mand med et velvilligt Ansigt; han svarede bekræftende, da Dommeren spurgte ham, om han beboede dette ødelagte Hus. Hr. d'Albon fortalte ham Grunden til sit Besøg.

»Du min Gud,« busede den ubekendte ud, »er det muligt, at det er Dem, som affyrede det uheldsvangre Skud. De har været lige ved at dræbe min stakkels syge.

»Ja, men jeg skød jo i Luften, Herre.«

»De kunde ikke have gjort Fru Grevinden større Skade, om De havde ramt hende.«

»Ja saa har vi ikke noget at lade hinanden høre, for Synet af Grevinden havde nær gjort det af med min Ven, Hr. de Sucy.«

»Er det Baron Filip de Sucy,« fo'r det ud af Lægen og han foldede sine Hænder. »Blev han i Rusland, da Hæren gik over Berezina?«

»Ja,« svarede d'Albon, »han blev fangen af Kosakkerne og ført til Sibirien; han er først kommen hjem derfra for henved elleve Maaneder siden.

»Vær saa god at komme indenfor,« sagde den ubekendte og førte Dommeren ind i Dagligstuen i Stueetagen, hvor alting bar Spor af en lunefuld Ødelæggelse.

Kostbare Porcellænsvaser laa knuste ved Siden af et Ur, hvis Kasse man havde respekteret. Silkegardinerne for Vinduerne var flaaede

i Laser, mens de dobbelte Musselinsgardiner havde faaet Lov at hænge i Fred.

»Der ser De,« sagde han til Hr. d'Albon, da de var komne ind, »hvad for et Hærværk den henrivende Skabning har øvet, som jeg ofrer mig for. Det er en Broderdatter af mig. Hvor lidt min Kunst end formaar, haaber jeg dog en Dag at kunne gengive hende Fornuftens Brug. Jeg prøver en Methode paa hende, som ulykkeligtvis kun rige Folk kan tillade sig at anvende.«

Derpaa begyndte han som alle Mennesker, der lever ensomt og er et Bytte for en Sorg, der uophørlig nager dem, vidtløftig at fortælle Dommeren den nu følgende Historie. Jeg har stillet Begivenhederne i Rækkefølge og befriet Dem for de talløse Afbrydelser og Omsvøb, som Fortælleren og Dommeren kom med.

Da Maréchal Victor henimod Klokken 9 om Aftenen forlod de Højder, han havde forsvaret hele Dagen igennem den 28de November 1812, efterlod han dér en tusende Mand, som fik det Hverv at forsvare til sidste Øjeblik den ene af de to Broer, man havde bygget over Berezina, og som endnu var brugbar. Denne Bagtrop opofrede sig for at prøve paa at frelse en forfærdelig Mængde Efternølere, der var omtrent frosne ihjel, og som haardnakket vægrede sig ved at forlade Hærens Vognpark. Disse ædle

Krigeres Heltemod var ikke til nogen Nytte. Soldaterne, som massevis strømmede ned til Berezinas Bred, fandt dér en umaadelig Mængde Vogne, Krudtkarrer og andet Træ, bestemt til Krigsbrug, som Hæren nødtvunget havde efterladt sig, mens den iværksatte Overgangen i de to Dage, den 27de og 28de November. Disse ulykkelige, som saaledes arvede disse uventede Rigdomme og næsten var tilintetgjorte af Kulden, brød alt Hærens Træværk itu for at bygge sig Hytter af det, gjorde Ild med alt det, der faldt dem i Hænderne, sønderdelte Hestene for at skaffe sig noget at spise, rev Klædet eller Lærredet af Vognene for at dække sig med det, i Steden for at fortsætte deres Vej og i Ro og Mag overskride denne Berezina, der ved et ufatteligr Uheld var bleven saa skæbnsvanger for Hæren. Disse stakkels Soldaters Dvaskhed kan kun den forstaa, som mindes selv at have vandret gennem disse øde Snestletter uden anden Udsigt end til en Synskreds af Sne, uden anden Seng end Sneen, uden anden Føde end Sneen eller nogle frosne Roer, en Haandfuld Mel eller et Stykke Hestekød. Disse elendige Stakler kom halv døde af Sult, Tørst, Kulde og Mangel paa Søvn paa en Bred, hvor de fik Øje paa Træ, Ild, Levnetsmidler, utallige opgivne Vogne, Natte-kvarterer, kortsagt en hel By, der havde rejst sig som ved Trolddom. Landsbyen Studzianka havde været hugget sønder og sammen, delt i Stykker og baaret fra Højderne ned i Sletten.

Hvor farlig denne By end var, saa tilsmilede dog dens Usselhed og Farer disse Folk, som ikke var vant til at se andet foran sig end Ruslands gyselige Sneørkener. Til syvende og sidst var det et uhyre Sygehus, som kun blev staaende 24 Timer. Livslede eller Følelsen af dette uventede Velvære gjorde denne Menneskeflok utilgængelig for enhver anden Tanke end den, grundig at udhvile sig. Uagtet det russiske Artilleri paa venstre Fløj uafladelig skød paa denne Hob, der aftegnede sig snart som en mørk, snart som en lysende Plet, forekom disse utrættelige Kugler denne forstenede Skare kun at være én Ubekvemmelighed mer. Det var som et Uvejr, hvis Lynstraaler alle kun brød sig fejl om, fordi de kun kunde ramme døende, syge eller Folk, der allerede var hensovede. Hvert Øjeblik kom der ny Skarer af Efternølere. Disse vandrende Lig delte sig øjeblikkelig og gik for at tiltigge sig en Plads fra Arne til Arne. Som oftest blev de stødt tilbage; saa samlede de sig paany for med Magt at tiltvinge sig den Gæstfrihed, man vægrede sig ved at indrømme dem. De lukkede deres Øren for nogle Befalingsmænd, som forudsagde dem, at det var det samme som Døden næste Morgen. Den Smule Mod, som behøvedes for at overskride Floden, bortødslede de paa at opbygge sig et Tilflugtssted for én Nat, paa at sikre sig et — tidt ulykkebringende Maaltid. Døden, som ventede dem, forekom dem ikke at

være et Onde, eftersom den lod dem slumre nogle Timer i Fred og Ro. De regnede kun Sult, Tørst og Kulde for Onder. Naar der ikke var mer Træ, Ild, Lærred eller Ly at faa, saa opstod der frygtelige Kampe mellem dem, der kom, blottede for alting, og de rige, som ejede et Opholdssted. De svageste bukkede under. Tilsidst kom der et Øjeblik, da nogle Mennesker, som Russerne var i Hælene paa, ikke havde andet at hvile sig paa end Sneen; saa lagde de sig paa den for aldrig at vaagne mer. Uden at man mærkede, hvorledes det gik til, blev denne Hob næsten halvdøde Væsener saa træt, saa døv, saa sløv, eller saa lykkelig maaske, at Maréchal Victor, som saa heldtemodig havde forsvaret den mod 20,000 Russere under Wettgenstein, blev nødt til med Magt at tiltvinge sig en Gennemgang gennem denne Skov af Mennesker for at komme over Berezina med de 5000 tapre, han bragte tilbage til Kejseren. Disse ulykkelige lod sig heller knuse, end at de skulde røre sig af Pletten, og omkom i Tavs-
hed, mens de smilede til de udbrændte Baal og ikke havde en Tanke tilovers for Frankrig.

Hertugen af Belluno kom først over Floden Kl. 10 om Aftenen. Før han kastede sig over de Broer, der førte til Lemblin, betroede han Bagtroppen til Eblé, den General, der frelste alle dem, der overlevede den almindelige Nød ved Berezina. Henimod Midnat forlod denne store General, kun ledsaget af en modig Officer,

den Hytte, han beboede tæt ved Broen og gav sig til at betragte det Skuespil, som Marken frembød mellem Berezina og Vejen fra Bonezaf til Studzianka. De russiske Kanoner tordnede ikke længer løs; utallige Baal midt imellem disse Snedynger døde efterhaanden hen og syntes ikke længer at kaste noget Skær fra sig, men bredte dog hist og her en Slags Strejflys over nogle Ansigter, der ikke havde noget menneskeligt i sig. Der laa dér henimod 30,000 ulykkelige, der hørte til alle de Folkefærd, Napoleon havde kastet ind over Rusland, og som legede med deres Liv med en næsten dyrisk Sorgløshed.

»Vi maa frelse alle disse,« sagde Generalen til Officeren. »I Morgen tidlig vil Russerne være Herrer over Studzianka. Vi maa derfor brænde Broen af i det Øjeblik, de viser sig. Du maa altsaa have Mod og Mands Hjærte, min Ven! Du maa bane dig Vej lige op til Bakkekammen. Sig til General Fournier, at han knap faar Tid til at rømme sin Stilling, at bane sig Vej mellem alle disse Mennesker og at gaa over Broen. Saa snart du ser, at han er kommen i Gang, maa du følge med ham. Tag nogle raske Folk med og brænd uden Barmhjærtighed Hytterne, Seletøjet, Krudtkarrerne og Vognene, kort sagt alting. Jag alle disse Folk over Broen. Tying alt det, der gaar paa to, til at trække sig over til den anden Side. Vi har nu ikke anden Udvej end at brænde alting af. Havde Berthier givet mig Lov til at opbrænde alt dette

Krigstilbehør, vilde Floden ikke have opslugt andre end mine stakkels Broslagere, disse 50 Helte, som har frelst Hæren, og som ikke en Sjæl tænker mer paa.«

Generalen førte Haanden op til Panden og tav saa. Han anede, at Polen vilde blive hans Grav, og at der ikke vilde hæve sig en eneste Røst til Fordel for disse herlige Mænd, som holdt sig i Vandet, Bereszinas Vand, for at ramme Bropillerne ned. Der lever endnu én af dem, eller for at tale tydelig, der lider endnu en af dem nede i en Landsby, uden at nogen véd af ham at sige. Adjutanten fo'r af Sted. Næppe havde den højmodige Officer redet et hundrede Skridt henimod Studzianka, før General Eblé kaldte paa flere af sine lidende Broslagere og begyndte paa sin menneskekærlige Gerning, at tænde Ild paa alle Hytterne, man havde bygget i Nærheden af Broen: paa den Maade tvang han de sovende, der laa der, til at gaa over Bereszina. Imidlertid ankom den unge Adjutant rigtig nok med Besvær til det eneste Træhus, der endnu var helt i Studzianka.

»Er der fuldt inde i den Rønne, Kammerat?« spurgte han en Mand, han fik Øje paa udenfor.

»Ja kan De komme derind, maa De være en dygtig Hugaf,« svarede Befalingsmanden; men han vendte sig ikke om og blev ved at hugge løs paa det Træ, Huset var bygget af.

»Er det dig, Filip?« sagde Adjutanten, da

han paa Stemmen kendte, at det var en af hans Venner.

»Hvad, er det dig, gamle?« svarede Hr. de Sucey og saa paa Adjutanten, der ligesom han selv kun var 23 Aar. »Jeg troede, at du var velbeholden paa den anden Side af denne forbistrede Flod. Kommer du med Kager og Syltetøj til vor Dessert. Saa vil man tage godt mod dig,« føjede han til og blev ved at hugge Barken af Træet for at give sin Hest det i Mangel af anden Føde.

»Jeg leder efter eders General; jeg har den Besked til ham fra General Eblé, at han skal marchere ad Zembin til. I faar næppe Tid til at bane jer Vej gennem alle disse Lig, som jeg nu straks skal til at tænde Ild i, for at de kan faa Benene med sig.«

»Jeg bliver næsten varm af at høre paa dig; den Nyhed, du bringer mig, faar Sveden til at hagle ned ad mig. Jeg har to Venner, som jeg vil frelse! Havde jeg ikke haft disse to Puslinger, vilde det have været forbi med mig for længe siden. For deres Skyld har jeg skaanet min Hest og ikke spist den. Du skulde vel ikke have en Skorpe hos dig? I de sidste 30 Timer har jeg ikke stukket noget under Kavajen, og jeg har kæmpet, som om jeg var gal, for at holde paa den Smule Varme og Mad, der endnu er tilbage i mig.

»Stakkels Filip! jeg har ikke det bitterste. Men er Generalen her?«

»Prøv ikke paa at komme derind. I den Lade ligger vore saarede. Men naar du kommer længere op, faar du paa din højre en Slags hvælvet Tag, der finder du Generalen. Farvel min tapre Ven. Mon vi nogen Sinde mer skal danse Trénis paa et Gulv i Paris . . .?«

Han fik ikke talt ud. Nordenvinden blæste i dette Øjeblik saa underfundig, at Adjutanten gav sig t.l. at løbe for ikke at fryse fordærvet, og at der gik Frost i Major Filips Læber. Et Øjeblik efter var det stille igen, og Stilheden blev kun afbrudt af de saaredes Stønnen inde i Huset og af den dumpe Lyd, hvormed Hr. de Sucys Hest halv gal af Sult masede med den frosne Bark paa de Træer, hvoraf Huset var bygget. Majoren stak sin Klinge i Skeden igen, greb i en Fart Tøjlen paa det kostbare Dyr, som det hidtil var lykkedes ham at beholde, og rev den trods dens Modstand bort fra den Føde, som den var saa lækkersulten efter.

»Af Sted med dig Hindelil, af Sted! Du er den eneste, min smukke Veninde, som kan frelse Stefanie. Naar det er gjort, kan vi faa Tid til at udhvile os og rimeligvis til at dø!«

Filip gik med en Pelskappe, og den kunde han takke for, at han endnu var i Live og havde bevaret sin Sjælskraft. Han gav sig til at løbe og sparkede med Fødderne til den frosne Sne for at holde sig varm. Han havde næppe løbet 500 Skridt, før han fik Øje paa et uhyre Baal dér; hvor han om Morgenens havde ladet Vognen

blive tilbage under Bevogtning af en gammel Soldat. En skrækkelig Angst betog ham. Det gik ham som alle dem, der paa denne uordentlige Flugt holdtes oppe af en mægtig Følelse. Kræfterne svigtede ham ikke, da det galdt om at frelse hans Venner, mens det modsatte vilde have været Tilfælde, hvis det havde galdt om at frelse sig selv. Han kom snart til en Huling i Jordbunden, hvor han havde bragt en ung Kvinde, sin Barndomsveninde og sit dyreste Eje i Sikkerhed for Kuglerne.

Nogle Skridt fra Vognen havde en tredive Stykker Efternølere sluttet sig sammen om et uhyre Baal; de holdt det vedlige ved at kaste Brædder, Laagene paa Krudtkarrerne, Hjulene og Stykker af Vognfadingerne paa det. Disse Soldater var uden Tvivl de sidst ankomne af alle dem, som langs den brede Fure i Jordsmonnet fra Studzianka til den ulykkebringende Flodbred dannede ligesom et Hav af Hoveder, Baal, Hytter, et Hav af levende Væsener, som oprørtes ved næsten umærkelige Bevægelser, og hvorfra der lød en Summen, hvori der undertiden blandede sig skrækkelige Skrig. Sult og Fortvivlelse havde upaatvivlelig drevet disse elendige til med Magt at undersøge Vognen. Den gamle General og den unge Kone havde der ligget paa Klædningsstykker indhyllede i Kapper og Pelsværk; nu laa de sammenkrøbne foran Baalet. En af Vogn dørene havde man brækket af. Saasnart de Mænd, der sad omkring Baalet,

hørte Lyden af Hestens Fodtrin, opløftede de et rasende Skrig, som Sulten aftvang dem.

»En Hest, en Hest!

Alle Stemmerne smeltede sammen til en.

»Væk med Dem, Varsko,« raabte to tre Soldater og sigtede paa Hesten.

Filip stillede sig op foran Hoppen og sagde;
»I Lømler! Jeg skal kaste jer paa Hovedet ind i Baalet. Der er døde Heste nok deroppe; dem kan I jo hente.«

»Næh, hvor han spiller den morsomme, den Officer! En, to, kan du skrubbe af?« svarede en kæmpestor Grenadér! »Ikke? Naa ja, som du vil saa.«

Et Skrig fra en Kvinde overdøvede Knaldet. Heldigvis blev Filip ikke ramt; men Hindelil var truffen og laa og kæmpede med Døden. Tre Mænd kastede sig over den og gjorde Ende paa den med nogle Bajonetstød.

»I Kanibaler! lad mig i det mindste tage Pistolerne og Saddeldækkenet,« sagde Filip fortvivlet.

»Ja lad gaa for Pistolernes Vedkommende; men hvad Saddeldækkenet angaar, da staar der dér en Infanterist, som i et Par Dage ikke har haft noget paa Raden, og som fryser i sine Klæder, som er saa slidte, at man kan se igennem dem. Det er vor General!« . . .

Filip tav, da han fik Øje paa en Mand, der ikke havde Bund i Skoene, hvis Benklæder hang i Laser, og som ikke havde andet paa Hovedet

end en Tjenestehue, der var fuld af Rimfrost. Han skyndte sig at tage sine Pistoler. Fem Mand slæbte Hoppen hen til Baalet og gav sig til at hugge den i Stykker med saadan en Færdighed, at de dygtigste Slagtersvende i Paris ikke kunde have gjort det bedre. Stykkerne forsvandt som ved et rent Vidunder og blev kastede paa Kulilden. Majoren gik hen og satte sig ved Siden af den Kvinde, der havde skreget op i Rædsel, da hun kendte ham igen. Da han fandt hende, sad hun uden at røre sig paa en Pude; hun saa paa ham uden at sige et Ord og uden at smile til ham. Filip fik ved Siden af hende Øje paa den Soldat, han havde sat til at passe paa Vognen. Stakkelen var bleven saaret. Der havde været for mange om ham; han havde maattet vige for Efternølerne, der var faldne over ham; men ligesom Hunden, der til det yderste har forsvaret sin Herres Middagsmad, havde han taget sin Del af Byttet og havde lavet sig en Slags Kappe af et hvidt Lagen. I dette Øjeblik var han i Færd med at vende noget af Hoppens Kød, og Majoren læste paa hans Ansigt den Fryd, disse Tilberedelser til Maaltidet voldte ham. Grev de Vandières var for nogle Dage siden næsten gaaet i Barndom og stirrede stift ind i Ilden; Varmen derfra begyndte at sprede hans Døsighed. Faren havde ligesaa lidt gjort noget Indtryk paa ham som Filips Ankomst eller Kampen, der havde haft til Følge, at hans Vogn var bleven plyndret.

Filip greb straks den unge Grevindes Haand som for at bevidne hende sin Medfølelse og udtale den Smerte, han led ved at se hende bragt i den yderste Elendighed; men han sad tavs ved Siden af hende paa en Snedrive, der smeltede og flød bort; han gav selv efter for den Nydelse, det var at varme sig, han glemte Faren, glemte alt. Uden at han vidste af det, fortrak hans Ansigt sig til et Udtryk af næsten fjollet Glæde, og han ventede utaalmelig paa, at det Stykke Hestekød, han havde givet sin Tjener, var bleven ristet. Lugten af dette forkullede Kød pirrede hans Sult, og Sulten bragte hans Hjærte, hans Mod, hans Kærlighed til Tavshed. Han blev ikke engang vred, da han saa, hvorledes man havde plyndret Vognen. Alle de Mænd, der sad omkring Ilden, havde delt Tæpperne, Puderne, Pelsværket, Damekjolerne, Mands- og Kvindedragterne, som tilhørte Greven, Grevinden og Majoren. Ved Skæret af Flammerne fik han Øje paa Guld, Ædelstene og Sølvtøj, der laa spredt omkring, uden at nogen Moders Sjæl tænkte paa at tilrane sig det bitterste af det. Ethvert af disse Individier, som Tilfældet havde bunket sammen om Ilden, bevarede en Tavshed, der havde noget gyseligt ved sig, og tog sig ikke andet til, end hvad det ansaa for nødvendigt for sit Velvære. Der var noget ejendommeligt, næsten komisk over denne Elendighed. Frosten havde sat sine Mærker i Ansigterne, og de var overtrukne med et Lag Snavs, hvori

Taarerne, som var løbne fra Øjnene til det nederste af Kinderne, havde trukket en Fure, og den viste, hvor tyk denne Maske var. Det smudsige Skæg gjorde disse Soldaters Udseende endnu hæsligere. Nogle af dem havde hyllet sig ind i et Fruentimmersjal, andre bar Ride-dækkener, tilsølede Sengetæpper, Pjalter, der var fulde af Rimfrost, som begyndte at smelte. Nogle havde en Støvle paa den ene Fod og Sko paa den anden; kort sagt, der var ikke en eneste, uden at der var en eller anden latterlig Ejen-dommelighed ved hans Dragt. Lige over for disse Morsomheder forholdt disse Mennesker sig alvorlige og mørke. Tavsheden blev kun afbrudt af Træets Bragen, Ildens Knitren, den fjerne Tummel fra Lejren, og de Indhug med Sabelen, man gjorde paa Hindelil for at faa de bedste Stykker af den. Nogle af disse ulykkelige, der var mer trætte end de andre, faldt i Søvn og trillede ind i Ilden; og der var ingen, der tænkte paa at hjælpe dem op. Disse strænge Logikere tænkte som saa, at hvis han ikke var død, vilde Brandsaarene nok minde ham om at opsøge sig et mere passende Leje. Vaagnede en eller anden af disse ulykkelige i Ilden og omkom han, var der ingen, der beklagede ham. Nogle Soldater saa paa hverandre, som om de i de andres Lige-gyldighed fandt noget, der kunde retfærdiggøre deres egen Ubekymrighed. Den unge Grevinde var to Gange Vidne til dette Syn, men sagde ikke et Muk dertil. Naar de forskellige Stykker

Hestekød var ristede paa Kullene, stillede man sin Sult paa disse med den Slugvornhed, man finder saa væmmelig, naar man træffer den hos et eller andet Dyr.

»Det er første Gang man har set 30 Infanterister om én Hest,« udbrød Grenaderen, der havde skudt Hundelil.

Det var den eneste Spøg, der mindede om den franske Folkeaand. Kort efter svøbte Størstedelen af disse Soldater sig ind i deres forskjel- ligartede Overtøj, strakte sig paa Brædderne, paa alt det, der kunde bevare dem for at komme i Berørelse med Sneen og sov, ligegyldige for, hvad den næste Dag vilde bringe. Da Majoren havde varmet sig og stillet sin Sult, følte han en uimodstaaelig Trang til at sove, og hans Øjenlaag faldt i. I den korte Tid, han kæmpede med Søvn, betragtede han den unge Kone, som havde vendt sig med Ansigtet mod Ilden for at sove, saa at man kunde se hendes lukkede Øjne og noget af hendes Pande. Hun havde pakket sig ind i en foret Pelskaabe og en simpel Dragonkappe; hendes Hoved hvilede paa en blodplettet Pude; hendes Astrakans Hue var gjort fast med et Tørklæde, der var bundet under Hagen og beskyttede saa godt som mulig hendes Ansigt mod Kulden; hun havde trukket Fødderne ind under Kappen. Sammenrullet som hun laa dér, lignede hun i Virkeligheden ikke nogetsomhelst. Var det den sidste Marketen- derske? Var det den henrivende Kvinde, hendes

Elskers Stolthed, Pariserballernes Dronning? Des-
 v værre nej! selv hendes mest hengivne Ven kunde
 ikke faa Øje paa noget kvindeligt i denne Bylt
 Klæder og Pjalter. Kulden havde dræbt Kærlig-
 heden i et Kvindehjærte. Gjennem det tykke
 Slør, som den uimodstaaeligste Trang til Søvn
 havde lagt over Majorens Øjne, saa han kun
 Manden og hans Hustru som to Punkter.
 Baalets Flamme, disse hvilende Hoveder, denne
 skrækkelige Kulde, som rasede tre Skridt fra
 den flygtige Varme — alt dette var som en
 Drøm. En Tanke, Filip ikke kunde jage fra
 sig, gjorde ham ganske bange. »Falder jeg i
 Søvn, er det forbi med os allesammen, jeg vil
 ikke sove,« sagde han til sig selv. Han sov.
 Et skrækkeligt Hyl og en Explosion vækkede
 ham, efter en Søvn paa en Timestid. Følelsen
 af den Pligt, der paahvilede ham, og den Fare,
 hans Veninde svævede i, faldt tilbage paa hans
 Hjærte. Han udstødte et Skrig, der lignede et
 Brøl. Han og hans Soldat var de eneste, der
 var paa Benene. De saa et Flammehav, der
 fortærede Hvilestederne af Træ og Hytterne, og
 paa hvilket der aftegnede sig en Mængde Men-
 nesker. De hørte fortvivlede Skrig og Hyl.
 De bemærkede Tusender af trøstesløse Aasyn,
 og Ansigter, der var fortrukne af Raseri. Midt
 i dette Helvede banede en Kolonne Soldater sig
 Vej mod Broen mellem to Rækker af Lig.

»Det er vor Bagtrop, der trækker sig til-

bage,« udbød Majoren, »nu er der ikke Gnist af Mod tilbage.«

»Jeg har sørget for, at din Vogn ikke led Overlast Filip,« sagde en venskabelig Stemme.

Da de Sucy drejede sig om, genkendte han den unge Adjutant ved Skæret af Flammerne.

»Aah! nu er det forbi altsammen,« svarede Majoren. »De har spist min Hest. Paa hvad Maade skal jeg nu faa den dumme General og hans Hustru af Sted?«

»Tag en Brand Filip og tru dem.«

»True Grevinden.«

»Farvel,« raabte Adjutanten, »jeg har netop Tid nok til at komme over den forbandede Flod, og jeg maa over, jeg har min Moder hjemme i Frankrig. Sikken en Nat! Denne Menneskehob vil heller blive liggende paa Sneen og foretrækker at lade sig brænde for at rejse sig op. Klokken er 4 Filip. Om to Timer vil Russerne begynde at røre sig. Jeg tør indestaa dig for, at du endnu en Gang vil faa at se, at Bereszina er bedækket med Lig. Tænk paa dig selv Filip. Du har ikke Heste, du kan ikke bære Grevinden; kom saa, tag afsted med mig,« sagde han og tog fat i hans Arm.

»Kære Ven kan jeg gaa fra Stefanie?«

Majoren greb Grevinden, rejste hende op, rystede hende saa stærkt, som et fortvivlet Menneske kunde, og tvang hende til at slaa Øjnene op. Hun saa paa ham med et stift og dødt Blik.

»Vi maa af Sted, Stefanie, eller vi dør her.«

I Stedet for at svare lod Grevinden sig glide ned paa Jorden for at sove. Adjutanten greb en Brand og svang den frem og tilbage foran Stefanies Ansigt.

»Vi maa frelse hende, enten hun saa vil eller ikke,« busede Filip ud, løftede Grevinden og bar hende hen i Vognen.

Han begyndte paany at bede sin Ven om at hjælpe ham. De greb begge fat i den gamle General uden at vide, om han var død eller levende, og satte ham ved Siden af hans Hustru. Majoren sparkede til alle de Mennesker, der laa paa Jorden, for at faa dem af Vejen, tog det fra dem, de havde ranet, kastede alle disse Klæder over de to Ægtefæller og smed nogle Stykker ristet Hestekød hen i et Hjørne af Vognen.

»Hvad har du i Sinde at tage dig til?« spurgte Adjutanten.

»Slæbe Vognen.«

»Du er skrubtosset.«

»Ja det har du Ret i,« sagde Filip og lagde Armene over Kors.

Det saa ud, som om han pludselig fik et fortvivlet Indfald.

»Du,« sagde han og greb Soldaten i den raske Arm; »jeg betror dig Vognen en Timestid. Læg vel Mærke til, at du skal dø, før du tillader, hvem det saa er, at komme hen til den.«

Majoren satte sig i Besiddelse af Grevindens Smykker, tog dem i den ene Haand, trak sin Sabel med den anden og gav sig som en besat til at hamre løs paa de sovende, som han ansaa for at være de mest uforfærdede. Det lykkedes ham at vække den kæmpestore Grenader og to andre, hvis Rang det ikke var muligt at kende.

»Vi er i Fedtefadet!« sagde han til dem.

»Ja det véd jeg,« sagde Grenaderen, »men det er lige fedt.«

»Naa, naar vi alligevel skal dø, er det saa ikke bedre at sælge sit Liv for en smuk Kvinde og at udsætte sig for at faa Frankrig at se endnu en Gang?«

»Jeg holder mer af at sove,« sagde en Mand og vendte sig om paa den anden Side i Sneen, »og gør du mer Vrøvl, Major, saa jager jeg dig et Par Tommer koldt Staal i Livet.

»Hvad drejer det sig om Hr. Officer?« svarede Grenaderen. »Den Fyr er fuld; han er en Pariser, og de Folk holder af at ta' deres Magelighed.

»Det skal være dit, min tapre Grenader,« ytrede Majoren og viste ham et Halsbaand med Diamanter, »dersom du vil følge med mig og slaas som en besat. Russerne er ti Minuters Vej herfra; de har Heste, vi vil gaa løs paa deres første Batteri og snuppe et Par Krikker.«

»Men Skillevagterne Major?«

»En af os tre,« sagde han til Sodatén, her

holdt han inde og saa paa Adjutanten: »Du er vel med Hippolyt, ikke sandt?»

Hippolyt nikkede til Tegn paa Samtykke.

»En af os,« vedblev Majoren, »maa tage Skildvagten paa sin Samvittighed. For Resten sover de forbistrede Russere maaske ogsaa.«

»Hør Major, du er ikke bange for det Skridt. Men faar jeg saa ikke nok en Plads i din Vogn.«

»Ja, dersom du slipper fra det deroppe. Falder jeg Hippolyt og du Grenadér,« sagde Majoren og vendte sig til sine Kammerater, »saa lov mig, at I vil sætte alt ind paa at frelse Grevinden.«

»Det er en Aftale,« svarede Grenadéren.

De styrede lige mod de russiske Batterier, som saa grusomt havde nedmejet de Masser ulykkelige Mennesker, som havde lejret sig ved Flodbredden. Nogle faa Øjeblikke efter, at de var tagne af Sted, hørte man Hestenes Galop genlyde paa Sneen og Mandskabet, som var bleven vækket, sendte nogle Salver, som fo'r hen over de sovendes Hoveder. Hestene fløj af Sted i saadan en Fart, at man skulde have tro't, at det var en Beslagsmed, der hamrede løs paa et Stykke Jærn. Den højmodige Adjutant var bleven deroppe. Den kæmpemæssige Grenadér var sluppen helt uskadt derfra. Da Filip havde forsvaret sin Ven, fik han et Stik af en Bajonet i Skulderen; ikke desto mindre klamrede han sig til Hestens Manke og sluttede saa godt med sine

Ben, at Dyret var ligesom klemmt ind i en Skruestikke.

»Gud ske Lov!« udbød Majoren, da han saa sin Soldat staa saa stiv som en Støtte og fandt Vognen paa sin Plads.

»Dersom De er retfærdig Hr. Officer, saa skaffer De mig Korset. Vi har spillet ordentlig op med dem, hvad mener De?«

»Vi har endnu ikke udrettet det allerbitterste. Spænd Hestene for og tag to Reb dér.«

»Nu Grenadér, læg Haand paa de Sovetryner dér og tag deres Sjaler og deres Linned.«

»Naa saa! han er død den Spilopmager dér,« udbød Grenadéren, da han plyndrede den første, han tog fat paa. »Aah det er morsomt, de er døde?«

»Alle?«

»Ja alle! Det lader til at Hestekød er lidt ufordøjeligt, naar man spiser det à la neige.«

Disse Ord fik Filip til at gyse. Kulden var stegen til det dobbelte.

»Du gode Gud, skal jeg nu miste den Kvinde, hvis Liv jeg har frelst de Snese Gange.«

Majoren rystede Grevinden og skreg: »Stefanie, Stefanie!«

Den unge Kone slog Øjnene op.

»Frue! vi er frelste.«

»Frelste,« gentog hun og faldt tilbage igen.

Man spændte Hestene for, saa godt det lod sig gøre. Majoren holdt sin Sabel med sin

raske Haand og tog Tømmerne med den anden. Han stak sine Pistoler til sig, sprang op paa den ene Hest og lod Grenadéren faa den anden. Den gamle Soldat, der havde Koldbrand i Fødderne, blev kastet ind i Vognen tværs over Generalen og Grevinden. Man hidsede Hestene med Sablerne og de fo'r som rasende ned ad Sletten; men her fik Majoren utallige Vanskeligheder at kæmpe med. Det varede ikke længe før det blev umuligt at komme videre, naar man ikke vilde mase Mænd, Kvinder og selv Børn, der laa og sov og som alle nægtede at røre sig af Pletten, naar Grenadéren kaldte paa dem. Det var til ingen Nytte, at Hr. de Sucy søgte at finde den Vej, Bagtroppen nylig havde banet sig gennem den Mængde Mennesker; der var ligesaa lidt Spor af den, som af Kølvandet efter et Skib. Han kørte kun i Skridt og blev hyppig standset af Soldater, som truede med at slaa Hestene ihjel.

»Er det Deres Mening, at vi skal igennem?« spurgte Grenadéren.

»Selv om det skulde koste mig mit Liv, selv om hele Verden stod paa Spil,« svarede Majoren.

»Saa af Sted! Naar det skal være Gilde, saa lad det være Gilde.«

Og Gardegrenadéren drev Hestene frem over Menneskene, saa Blodet randt af Hjulene, kastede Hytterne om og drog en dobbelt Fure af døde tværs over denne Mark af Hoveder,

Men vi maa vise ham den Retfærdighed at tilstaa, at han aldrig undlod med Tordenrøst at brøle: »Varsko I Aadsler.«

»De Stakler!« ytrede Majoren.

»Bah! Enten det sker paa den Maade, eller i Frosten eller Kanonerne gør det af med dem, det kommer ud paa et,« sagde Grenadéren; han drev paa Hestene og stak dem med Spidsen af sit Sidegevær.

Nu indtraf der en ulykkelig Begivenhed, som man maatte have ventet for længe siden, og som kun et fabelagtigt Held hidtil havde bevaret dem for; den standsede deres Fremrykken. Vognen væltede.

«Det anede mig nok,« udbrød Grenadéren, som ikke lod sig forbløffe af noget. »Ja saa, den Kammerat er væk.«

»Stakkels Laurent!« sagde Majoren.

»Laurent! stod han ikke ved 5te Jægerregiment?«

»Jo!«

»Det var min Fætter! men hvad saa? Det Hundeliv, man fører, er saamænd ikke saa behageligt, at man skulde savne det i det Vejr, det nu er.«

Man fik ikke Vognen rejst og Hestene spændt fra uden at spille en lang og kostbar Tid. Stødet havde været saa voldsomt, at den unge Grevinde vaagnede af sin Sløvhed ved Rystelsen, krøb ud af sit Overtøj og rejste sig op.

»Hvor er vi Filip?« udbrød hun med et blødt Tonefald og saa sig om.

»Fem hundrede Skridt fra Broen; vi skal over Berezina. Naar vi først er over Floden, Stefanie, skal jeg ikke plage Dem mer; De skal faa Lov at sove, saa længe De vil; saa vil vi være i Sikkerhed og i al Mag kunne naa Vilna. Gud give, at De aldrig maa faa at vide, hvad det har kostet at frelse Deres Liv!«

»Er du saaret?«

»Det har ikke noget at sige.«

Nu kom der et ulykkeligt Vendepunkt. Russernes Kanoner forkyndte, at Dagen var frembrudt. De var nu Herrer over Studzianka og sendte deres Kugler ud over Sletten. Ved det første Dagsskær lagde Majoren Mærke til, at der kom Liv i deres Kolonner, og at de begyndte at formere sig oppe paa Højderne. Fra den Mængde, der nu kom paa Benene, rejste der sig et Vræl, som viste den Rædsel, der greb dem. Enhver af dem forstod uvilkaarlig den Fare, han var udsat for; og de skyndte sig i en Fart ned mod Broen med en Hurtighed, de ikke selv kunde gøre sig Rede for; Mænd, Kvinder, Børn, Heste, alle rettede deres Fjed mod Broen. Heldigvis var Majoren og Grevinden endnu et godt Stykke fra Broen. General Eblé havde lige ladet tænde Ild paa Bropillerne paa den modsatte Side. Trods alle Advarsler om at holde sig borte fra denne Redningsplanke, var der ikke En, der vilde vige tilbage. Ikke

blot gik Broen itu under denne Byrde, men Voldsomheden af denne Menneskebølge, der blev slynget mod den ulykkebringende Flodbrink, var saa frygtelig, at en Menneskemasse blev styrtet i Floden som en Lavine. Ved den voldsomme tilbagegaaende Bevægelse af dem, der trak sig tilbage til Sletten, stødte disse saa heftig sammen med dem, der trængte sig frem, at mangfoldige blev kvalte og døde. Greven og Grevinden af Vandières undgik kun Døden, fordi de blev siddende i Vognen. Efterat Hestene havde trodset og trampet en Mængde døende ihjel, blev de selv trampede ihjel og traadte under Fødder af en menneskelig Skypompe, der trak hen mod Broen. Majoren og Grenaderen kunde takke deres Styrke for deres Frelse. De dræbte for ikke selv at blive dræbte. Denne Orkan af menneskelige Ansigter, denne Ebbe og Flod af Legemer, der uvilkaarlig fulgte samme Retning, havde til Følge, at der en kort Tid ikke var noget levende langs med Flodbredden. Nogle Mennesker styrtede sig fra Brinken ned i Strømmen, ikke saa meget fordi de haabede at naa den anden Bred, der for dem var det samme som Frankrig, som for at undgaa Siberien. Selve Fortvivlelsen blev en Skytsengel for nogle dumdristige Mænd. En Officer sprang fra Isflage til Isflage over til den modsatte Bred; en Soldat klavrede paa en vidunderlig Maade over Dynger af Lig og Isflader. Det gik tilsidst op for denne umaadelige Hob, at Russerne ikke vilde

slaa tyve tusind ubevæbnede, sløve og halvforstyrrede Mennesker ihjel, og de ventede alle paa, hvad der vilde komme, med en Hengivelse i deres Skæbne, som havde noget rædselsfuldt ved sig. Paa det Tidspunkt befandt Majoren og hans Grenadér, den gamle General og hans Hustru sig nogle faa Skridt fra Broens Udgangspunkt. De stod alle fire op, med tørre Øjne, tavse og omgivne af en Mængde døde. Ved Siden af dem befandt sig nogle kraftige Soldater og nogle Officerer, som under de nuværende Omstændigheder genfandt deres gamle Sjælsstyrke. Denne temmelig talrige Hob beløb sig til henved 50 Mand. Et Par hundrede Skridt derfra fik Majoren Øje paa Resterne af den Bro, man havde bygget for Vognparken, og som var styrtet sammen to Dage i Forvejen.

»Lad os bygge en Tømmerflaade!« ytrede han.

Næppe var disse Ord slupne ham ud af Munden, før hele Hoben kastede sig over disse Rester. En Mængde Mennesker gav sig til at opsamle Jærnkramper, at hente Træstumper, Reb og alle de Materialier, man behøvede for at bygge en Flaade. En Snes bevæbnede Soldater og Officerer udgjorde en Vagt for at skærme Arbejderne mod de fortvivlede Angreb, man kunde vente af dette Mylr af Mennesker, naar de gættede sig til, hvad de havde for. Den Frihedstrang, som holder Modet oppe hos Fangerne, var intet i Sammenligning med den, som i dette

Øjeblik fik disse ulykkelige Franskmænd til at anspænde alle Kræfter.

»Der kommer Russerne! Russerne!« raabte Vagten, der skærmede Arbejderne, til disse.

Og Træet knagede, Brædegulvet tiltog i Bredde, Højde og Tykkelse. Generaler, Soldater, Oberster, alle gik de duknakkede under Vægten af Hjul, Jærn, Reb, Brædder; man fik her et Virkelighedsbillede af, hvorledes det gik til, da Noahs Ark blev bygget. Den unge Grevinde sad ved Siden af sin Mand og saa paa dette Skuespil og beklagede, at hun ikke kunde gøre sit til at fremme Arbejdet; dog hjalp hun til med at knytte Knuderne for at styrke Tovværket. Endelig blev Tømmerflaaden færdig. Fyrretyve Mænd skød den ud i Strømmen, mens en halv Snes Soldater holdt de Reb, hvormed man vilde fortøje den, ved Flodbrinken. Saasnart Bygmestrene saa, at deres Fartøj laa flot paa Beres-zina, styrtede de sig ned paa det fra Flodbred-den med en skrækkelig Egenkærlighed. Majoren var bange for Voldsomheden ved denne første Bevægelse og stod og holdt Stefanie og Generalen i Haanden; men han kom til at gyse, da han saa, at Flaaden var sort af Mennesker, og at disse stod tætpakkede som i Parterret i et Skuespilhus.

»I Dyr!« skreg han, »det er mig, som gav Eder det Raad at bygge en Flaade, og saa vil I ikke indrømme mig en Plads paa den.«

Et almindeligt Udbrud af Gnaveri var det eneste Svar, han fik. De Mænd der stod paa Flaaden, havde lange Stænger i Haanden; disse stødte de mod Flodbrinken og drev med Magt de sammenføjede Brædder udad for at skyde dem over til den anden Bred og at faa dem gennem Ligene og Isflagerne.

»Jeg kyler jer Gud døde mig i Vandet, hvis I ikke ta'r Majoren og hans to Ledsagere med,« raabte Grenaderen; han drog sin Sabel, forhindrede, at man kom afsted og fik Folk til at trykke sig sammen, uden at bryde sig om de skrækelige Skrig, de udstødte.

»Jeg er lige ved at falde! jeg falder!« skreg hans Kammerater. »Lad os komme afsted; hvad bliver vi her efter?«

Majoren saa paa sin elskede med tørre Øjne; hun løftede Øjnene mod Himlen med en ophøjet Hengivelse i sin Skæbne.

»Gid jeg kunde dø med dig!« sagde hun.

Der var næsten noget komisk i de Folks Stilling, der stod sammenstuede paa Flaaden. Uagtet de udstødte frygtelige Brøl, vovede dog ikke en eneste af dem at sætte sig op mod Grenaderen, de stod nemlig saa tætpakkede, at hvis man blot stødte til En af dem, vilde de alle falde omkuld. Under denne Fare søgte en Kaptajn at blive Grenaderen kvit; men Soldaten opdagede Officerens slette Hensigt, greb ham og smed ham i Vandet med de Ord: »Ja saa! du er tørstig, din Andrik. Væk med dig.«

»Her er to Pladser ledige!« raabte Grenadéren. »Hør Major! kast Deres lille Dame her ned og kom selv med. Bryd Dem ikke om det gamle Snøvl; i Morgen er jo Livet af ham alligevel.«

»Skynd Dem!« raabte hundrede som med én Stemme.«

»Kom nu Major! de andre knurrer, og de er i deres Ret.«

Grev Vandières tog Overtøjet af og stod i sin Generaluniform.

»Lad os frelse Greven!« sagde Filip.

Stefanie trykkede sin Vens Haand og knugede sig tæt op til ham.

»Farvel! sagde hun.

De forstod hinanden. Grev de Vandières fik sin Styrke og Aandsnærværelse igen; han sprang ned paa Flaaden, og Stefanie fulgte ham, efter at hun havde kastet et sidste Blik paa Filip.

»Vil De have min Plads Major? Jeg bryder mig ikke om at leve; jeg har har hverken Kone, Barn eller Moder.«

»Jeg betror dem til din Varetægt,« raabte Majoren og pegede paa Greven og hans Hustru.

»De kan være rolig! jeg skal passe paa dem som paa mine Øjestene.«

Flaaden blev slynget saa voldsomt mod den modsatte Bred af den, hvor Filip stod ubevægelig, at alle faldt om ved Stødet, da den naaede Land. Greven, som var om Bord, trillede ud

i Strømmen. I det samme Øjeblik han faldt, skar en Isflage Hovedet af ham, saa at det fløj langt bort som en Kugle.

»Hvad siger De dertil Major?« raabte Grenedéren.

»Farvel?« raabte en Kvinde.

Filip de Sucy faldt rædselsslagen om. Kulden, Savnet og Udmattelsen havde nær gjort det af med ham.

»Min stakkels Broderdatter var gaaet fra Forstanden,« føjede Lægen til, efter af han en Stund havde siddet tavs. »Ak,« vedblev han og greb Hr. d'Albons Haand, »hvor Livet har stillet sig frygteligt for denne lille, unge, fine Kvinde. Efterat et uhørt Uheld havde skilt hende fra denne Gardegrenadér — Fleuriot hed han — blev hun i et Par Aar slæbt omkring med Hæren som et Legetøj for en hel Del Afskum. Man har fortalt mig, at hun gik med bare Fødder og knap havde Klæder paa Kroppen; at der gik hele Maaneder, uden at nogen tog sig af hende, ja næsten uden at hun fik noget at spise. Snart blev hun optagen paa et eller andet Sygehus, snart blev hun jaget som et vildt Dyr. Gud alene kender alle de Ulykker, den Stakkel har gennemgaaet. I en lille tysk By var hun inde-spærret i et Galehus, og imidlertid delte hendes

Slægtninge Arven efter hende, da de troede, at hun var død. I 1816 genkendte Grenadér Fleuriot hende i en Gæstgivergaard i Strasborg, hvor hun var kommen hen, efter at hun var kneben ud af sit Fængsel. Nogle Bønder fortalte Grenadéren, at hun havde levet en hel Maaned ude i en Skov, at de havde anstillet en Klapjagt paa hende uden at faa fat i hende. Jeg boede den Gang et Par Mil fra Strasborg. Da jeg hørte tale om en vild Pige, fik jeg Lyst til at undersøge, hvad sandt der laa til Bunds for de æventyrlige Kendsgerninger, som gav Anledning til de latterligste Fortællinger. Hvordan tror De jeg blev til Mode, da jeg genkendte Grevinden? Fleuriot meddelte mig alt det, han vidste om denne bedrøvelige Historie. Jeg tog den stakels Fyr og min Broderdatter med til Auvergne; dér havde jeg det Uheld at miste ham. Han havde lidt Magt over Fru de Vandières. Han var den eneste, der kunde faa hende til at tage Klæder paa. Det Ord: Farvel! er det eneste hun har beholdt tilbage af sit Modersmaal; tidligere udtalte hun det kun sjældent. Fleuriot havde sat sig for at kalde en eller anden Tankeforbindelse til Live hos hende; men han havde ikke Held med sig; det eneste han opnaaede, var at faa hende til at udtale dette sørgelige Ord lidt hyppigere. Grenadéren forstod at adsprede hende og at faa hende til at tage sig noget til ved at lege med hende; jeg haabede; men . . .«

Stefanies Onkel holdt et Øjeblik inde.

»Her,« begyndte han igen, »har hun fundet en anden Skabning, som hun synes at kunne komme ud af det med. Det er en aandssvag Bondepige, som — hvor hæsleg og indskrænket hun end er — har holdt af en Mursvend. Denne Mursvend havde villet gifte sig med hende, fordi hun ejede nogle Tønder Land. Et Aarstid var den stakkels Geneviève den lykkeligste Skabning af Verden. Hun pyntede sig, hun gik til Dans med Dallot; hun begreb, hvad Kærlighed er; i hendes Hjærte og Aand var der Rum for en Følelse. Men Dallot begyndte at anstille Betragtninger. Han traf paa en anden Pige, der var ved sine fulde fem og ejede to Tønder Land mer, end Geneviève har. Saa lod Dallot hende sidde. Den stakkels Skabning har igen mistet den Smule Forstand, Kærligheden havde udviklet i hende; nu kan hun kun passe Køer og sætte Hø i Stak. Min Broderdatter og den stakkels Pige er paa en Maade Veninder i Kraft af den usynlige Lænke, som sammenknytter deres Skæbne, og ved den Følelse, der har forstyrret Hovedet paa dem. Kom her og se,« sagde Stefanies Farbroder og førte d'Albon hen til Vinduet.

Dommeren fik virkelig Øje paa den smukke Grevinde, hun sad mellem Fødderne paa Geneviève. Bondepigen sad med en vældig Benkam i Haanden og havde hele sin Opmærksomhed henvendt paa at rede Stefanies lange Haar; denne lod

hende gøre som hun vilde og røbede uvilkaarlig ved Tonefaldet i nogle halvkvalte Skrig, at det var en Nydelse for hende. Hr. d'Albon gyste, da han saa Grevindens skødesløse og næsten dyriske Hengiven af hendes Legeme; det røbede, at der ikke rørte sig det ringeste Spor af Sjæleliv i hende.

»Filip! Filip!« udbrød han, »Fortidens Ulykker har ikke noget at sige ligeoverfor Nutidens. — Er det slet intet Haab?« spurgte han.

Den gamle Læge saa op mod Himlen.

»Farvel Hr. Fanjat,« sagde d'Albon og trykkede den gamle Mands Haand. »Min Ven venter paa mig; det vil ikke vare længe, før De faar ham at se.«

»Er det altsaa virkelig hende?« udbrød de Sucky, efterat han havde hørt Markis d'Albons første Ord. »Aah! jeg var ikke vis paa det endnu!« tilføjede han, og der faldt nogle Taarer fra hans mørke Øjne, hvis Udtryk ellers var saa strængt.

»Ja, det er Grevinde de Vandières,« svarede Dommeren.

Obersten sprang ud af Sengen og fik Klæderne paa i en Fart.

»Men Filip dog,« svarede Dommeren be-
fippet, »er du fra Forstanden.«

»Men jeg lider ikke længer,« svarede Obersten ganske enkelt. »Denne Efterretning har døvet alle mine Smerter. Hvorledes skulde jeg overhovedet kunne mærke til noget Onde, naar

jeg tænker paa Stefanie? Jeg tager til Gode Mænd for at besøge hende, tale med hende, helbrede hende. Hun er fri. Nu vel! Lykken vil tilsmile os, eller der gives ikke noget Forsyn. Tror du da, at denne stakkels Kvinde kan høre mig tale uden at faa sin Forstand igen.«

»Hun har jo allerede set dig uden at genkende dig,« svarede Dommeren varsomt; da han mærkede, hvor ophidset Haabet havde gjort hans Ven, søgte han at vække en Tvivl hos ham, der kun kunde være til Gavn for ham.

Obersten skalv; men derpaa smilte han, og trak let paa Skulderen som Tegn paa sin Vantro. Der var ingen, der vovede at sætte sig op mod Oberstens Beslutning. Faa Timer efter var han flyttet ind i det gamle Priori hos Lægen og Grevinde de Vandières.

»Hvor er hun?« ytrede han, da han var kommen ind.

»Hys!« svarede Stefanies Farbroder, »hun sover, der kan De se hende.«

Filip saa den stakkels afsindige ligge udstrakt paa en Bænk midt i Solen. Hendes Hoved blev beskyttet mod dens brændende Straaler ved en Skov af Haar, der laa udbredt over hendes Ansigt, hendes Arme hang yndefuldt lige ned til Jorden; hendes Legeme hvilede og laa sirlig som en Hinds; Fødderne havde hun trukket op under sig, uden at det kostede hende nogen Anstrængelse, hendes Bryst hævede sig i ligelige Drag; hendes Hudfarve var porcellænhvid, den

Farve, som man beundrer i Børns gennemsigtige Ansigter. Geneviève stod ved Siden af hende uden at røre sig af Stedet; i Haanden holdt hun en Kvist, som Stefanie uden Tvist havde brækket af i Toppen paa en af de højeste Popler; og den aandssløve viftede sagte sin Veninde med dens Bladværk for at holde Myggene borte og at afkøle Luften. Bondepigen saa paa Hr. Fanjat og Obersten; og da hun saa ligesom et Dyr havde genkendt sin Herre, vendte hun sig igen om til Grevinden og blev ved at vaage over hende uden at have givet det ringeste Tegn paa Forundring eller Forstaaelse.

Det var kvælende hedt. Stenbænken saa ud, som om den kastede Gnister fra sig, og fra Engen steg der op mod Himlen disse elverrigeagtige Dunster, som flagre og blusse over Græsset som et gyldent Støv; men det saa ikke ud til, at Geneviève mærkede noget til den fortærende Hede. Obersten trykkede kraftig Lægens Hænder i sine. Der flød Taarer fra Soldatens Øjne, de trillede ned over hans mandige Kinder, og de faldt ned paa Grønsværet for Stefanies Fødder.

»Hr. Oberst,« sagde Farbroderen, »i hele to Aar er mit Hjærte blevet knust hver Dag; det vil gaa Dem som mig. Græder De ikke, vil De derfor ikke føle Smerten i ringere Grad.«

Disse to Mænd forstod hinanden, og de trykkede paany hinandens Hænder; de stod uden at røre sig og betragtede den vid-

underlige Ro, som Sønnen udbredte over denne henrivende Skabning. Tid efter anden drog Stefanie et Suk, og dette Suk, som tilsyneladende vidnede om et Følelsesliv, gjorde, at den ulykkelige Oberst skalv af Fryd.

»Ak!« sagde Hr. de Fanjat mildt til ham, »lad Dem ikke vildlede deraf; De tror, at hun i dette Øjeblik er ved sin fulde Forstand.«

De, som i Timevis har siddet frydefuldt uden anden Beskæftigelse end at se et Væsen sove, som de elsker ømt, som vil smile til dem, naar det slaar Øjnene op, vil uden Tvivl kunne forstaa den baade behagelige og skrækkelige Følelse, som rørte sig i Obersten. For ham var denne Søvn noget skuffende; hendes Opvaagnen vilde være som Døden, som den gyseligste af alle Dødsmaader. Pludselig kom en ung Ged hoppende i tre Spring hen til Bænken; den snusede til Stefanie, som vaagnede ved denne Støj. Hun rejste sig let op, uden at det egen-sindige Dyr blev bange for denne Bevægelse; men da hun fik Øje paa Filip fo'r hun af Sted med sin firføddede Ven efter sig i Hælene og hen til en Hyldebusk; derpaa udstødte hun det samme lille Skrig som en opskræmmet Fugl, som Obersten havde hørt en Gang før, da Grevinden første Gang fik Øje paa d'Albon nær ved Gitteret. Derpaa krøb hun op i en Røn, satte sig til rette i den grønne Top paa Træet og gav sig til at betragte den fremmede med

samme Opmærksomhed som den nysgærrigste Nattergal i Lundene.

»Farvel, farvel, farvel!« sagde hun; men man mærkede ikke paa Betoningen, at dette Ord var Udtrykket for en sjælelig Rørelse.

Der var den samme Mangel paa Følelse deri som i de Toner, en Fugl kvidrer.

»Hun kender mig ikke igen,« udbød Obersten fortvivlet. »Stefanie! det er Filip, din Filip, Filip!«

Og den stakkels Soldat gik henimod Rønnen; men da han var kommen Træet paa tre Skridt nær, saa Grevinden paa ham som for at trodse ham, uagtet der gik ligesom et Udtryk af Frygt gennem hendes Blik; derpaa hoppede hun med et Spring fra Rønnen over paa en Acacia og derpaa op i et Grantræ, hvor hun gyngede fra Gren til Gren med en uhørt Lethed.

»Løb ikke efter hende,« sagde Hr. Fanjat til Obersten, »De vil let kunne vække en Modbydelighed for Dem hos hende, som hun aldrig siden vil kunne faa Bugt med; jeg skal hjælpe Dem at gøre hendes Bekendtskab og at tæmme hende. Kom hen paa denne Bænk. Dersom De lader, som om De ikke lægger Mærke til den stakkels vanvittige, vil det ikke vare længe, før De ser hende lidt efter lidt komme nærmere hen til Dem for nøje at undersøge Dem.«

»Hun! hun skulde ikke genkende mig og flygte for mig!« gentog Obersten og satte sig med Ryggen mod et Træ, hvis Løvværk skyggede

over en landlig Bænk, og hans Hoved faldt ned paa Brystet. Doktoren tav bomstille. Kort efter steg Grevinden langsomt ned fra Toppen af Grantræet, flagrende som en Lygtemand og undertiden med de samme bølgende Bevægelser som dem, Vinden frembragte i Trætoppene. Hun standsede ved hver Gren for at udspejle den fremmede; men da hun saa, at han blev siddende ganske stille, sprang hun til Slut ned i Græsset, rejste sig op og gik ganske langsomt hen til ham tværs over Engen. Da hun havde stillet sig op ad et Træ, som voksede en halv Snes Skridt fra Bænken, hviskede Doktor Fanjat til Obersten:

»Tag saa behændig som mulig nogle Stykker Sukker i min højre Lomme og vis hende dem, saa kommer hun nok; til Gunst for Dem vil jeg selv give Afkald paa den Fornøjelse at række hende disse Lækkerbiskener. Ved Hjælp af Sukkeret, som hun holder uhyre meget af, vil De kunne vænne hende til at komme hen til Dem og at kende Dem igen.«

»Da hun var Kvinde,« svarede Filip sørgmodig, »holdt hun ikke af søde Sager.«

Da Obersten rakte det Stykke Sukker, han holdt mellem Tommel- og Pegefingern, henimod Stefanie, udstødte hun paany sit vilde Skrig, og styrtede livlig hen mod Filip; men straks derpaa standsede hun betvungen af den uvilkaarlige Frygt, han indgød hende. Vekselvis saa hun paa Sukkeret, og hun vendte Hovedet om, som

de ulykkelige Hunde, hvem deres Herrer forbyder at røre Maden, før de har udtalt et af de sidste Ord i Bogstavrækken, som de saa frem-siger meget langsomt. Eudelig fik hendes dyriske Lidenskab Overtaget over hendes Frygt; Stefanie kastede sig over Filip, udstrakte undselig sin smukke solbrændte Haand efter Byttet, rørte ved sin elskedes Fingre, snappede Sukkeret og forsvandt i et Buskads. Denne skrrækkelige Forestilling gjorde det helt af med Obersten; han brast i Graad og løb ind i Dagligstuen.

»Har Kærligheden ikke ligesaa meget Mod som Venskabet,« sagde Hr. Fanjat til ham. »Jeg haaber det bedste Hr. Baron. Det har staaet endnu værre til med min stakkels Broderdatter end det, De nu ser.«

»Er det muligt?« ytrede Filip.

»Hun gik nøgen,« svarede Lægen.

Obersten viste ved sine Fagter, hvor rædselsslagen han var, og blegnede. Lægen var bange for, at der laa nogle ubehagelige Symptomer til Grund for denne Blegnen; han løb hen og følte hans Puls og fandt, at han havde en stærk Feber. Han fik ham ved sine indstændige Forestillinger til at lægge sig og gav ham en ringe Del Opium for at skaffe ham en rolig Søvn.

Saaledes forløb der en Ugestid; i den Tid var Obersten hyppig et Bytte for den dødeligste Angst, saa at han tilsidst ikke havde flere Taarer. Hans Hjærte blev saa tidt knust, at han ikke

kunde vænne sig til Synet af Grevindens Galsskab; men han sluttede saa at sige en Overenskomst med disse skrækkelige Forhold og fandt en Slags Lindring i sine Smerter. Hans Heltemod kendte ingen Grænser. Han fik Mod til at tæmme Stefanie ved at vælge Godterne til hende; han viste saamegen Omhyggelighed, naar han bragte hende denne Føde, han forstod saa godt at beholde hos sig selv de fattige Sejre, han vandt over sin elskedes Instinkt, dette sidste Brudstykke af hendes Fornuft, at han gjorde hende tammere, end hun havde været nogensinde før. Hver Morgen gik Obersten ned i Parken, og naar han længe havde ledt efter Grevinden og hverken kunde gætte, paa hvilket Træ hun gyngede sig magelig, eller hvad for en Krog, hun havde søgt Skjul i, eller hvad for et Tag hun var krøben op paa, fløjtede han Melodien til den berømte Sang: *Partant pour la Syrie*, hvortil der knyttede sig et Minde fra en Scene i deres Kærlighedshistorie. Straks kom Stefanie springende som en Hjortekalv. Hun havde i den Grad vænnet sig til at se Obersten, at han ikke længer indjog hende nogen Angst. Det varede ikke længe, inden hun vænede sig til at sætte sig paa Oberstens Skød og at slynge sine magre og smidige Arme om ham. I den Stilling, som elskende holder saameget af, gav Filip den lækkersultne Grevinde noget Sukkergodt. Naar hun havde spist det altsammen, hændte det sig ofte, at hun gav sig til

røde i sin Vens Lommmer med samme mekaniske og hurtige Bevægelser som en Abe. Naar hun saa havde overbevist sig om, at der ikke var mer, saa hun paa Filip med spillende Øjne, men der laa ingen Tanker i Blikket, og hun kendte ham heller ikke igen. Saa legede hun med ham; hun prøvede paa at tage hans Støvler af for at se hans Fødder, rev hans Handsker i Stykker, satte hans Hat paa sit Hoved; og hun lod ham stryge sine Hænder gennem hendes Haar, tillod ham at tage hende i sine Arme og tog ligegyldig mod hans brændende Kys; til Slut sad hun ganske tyst og saa paa ham, naar han udgød Taarer: hun forstod godt Sangen: *Partant pour la Syrie*, men han kunde ikke drive det til, at hun udtalte sit eget Navn Stefanie. Filip blev holdt oppe under sine nedtrykkende Bestræbelser ved et Haab, som aldrig svigtede ham. Naar han en smuk Efteraarsmorgen saa Grevinden sidde fredelig paa en Bænk under en Poppel med gulnende Blade, lagde den stakkels Elsker sig for hendes Fødder, saa hende ind i Øjnene saalænge, hun fandt sig i, at han gjorde det, og haabede, at den Glans, der udgik derfra, skulde vidne om, at hun havde faaet sin Forstand igen; undertiden skuffede han sig og troede, at disse haarde og ubevægelige Straaler skulde sitre, blive bløde og levende, og han udbrød; Stefanie, Stefanie! du forstaar mig, du ser mig. Men for hendes Øre var denne Stemme som enhver anden Støj, som

Vindens Susen, naar den bøjede Træerne, som den Kos Brølen, som hun sprang op paa; og Obersten vred sine Hænder i Fortvivlelse, en Fortvivlelse, der hver Dag fødtes paany. Tiden og hans forgæves Forsøg øgede kun hans Pinsler. En Aften, da Himlen var rolig, opdagede Lægen midt i den tavse Fred i dette landlige Tilflugtssted Obersten langt borte i Færd med at lade en Pistol. Lægen forstod, at Filip ikke længer havde noget Haab tilbage. Han følte, hvorledes alt hans Blod strømmede til Hjærtet, og naar det lykkedes ham at faa Bugt med den Svimmelhed, der greb ham, kom det af, at han heller vilde se sin Broderdatter levende og fra Forstanden end død. Han skyndte sig derhen.

»Hvad har De for?« spurgte han.

»Denne er til mig,« svarede Obersten og pegede paa en ladt Pistol, der laa paa Bænken, »og denne til hende!« tilføjede han og ladede den, han holdt i Haanden.

Grevinden laa langs hen ad Jorden og legede med Kuglerne.

»Véd De da ikke,« svarede Lægen koldt og dulgte sin Rædsel, »at hun i Nat i Søvn har sagt Filip.«

»Har hun nævnt mit Navn?« raabte Baronen og lod Pistolen falde, som Stefanie tog op; men han rev den ud af Hænderne paa hende, tog den, der laa paa Bænken og løb sin Vej.

»Stakkels lille!« brød det frem af Lægen, der var henrykt over de heldige Følger af sin

Nødløgn. Han trykkede den vanvittige til sit Bryst og vedblev: »Han vilde have dræbt dig den egenkærlige Herre! Han vil give dig Døden, fordi han lider. Han forstaar ikke at elske dig for din egen Skyld, mit Barn! Skal vi ikke tilgive ham det, hvad du? Han er fra Forstanden, du er kun gal. Ja vist saa! Nej, Vorherre alene har Ret til at kalde dig tilbage til sig. Vi tror, at du er ulykkelig, fordi du er sluppen for din Del af vor Elendighed; ja vi er nogle nette Tosser! Men,« sagde han og satte hende paa sit Skød, «du er lykkelig; der er ikke noget, der falder dig til Besvær; du lever som Fuglen og Daadyret.»

Hun kastede sig over en ung Drossel, som hoppede paa Jorden, fangede den og udstødte et lille Hvin som Tegn paa, hvor glad hun var derover, kvalte den, saa paa den døde Fugl og lagde den ved Foden af et Træ uden at tænke mer paa den.

Næste Morgen, da det gryede ad Dag, gik Obersten ned i Haven, han ledte efter Stefanie, han troede paa Lykken; og da han ikke fandt hende, begyndte han at fløjte. Da hans elskede var kommen, tog han hende under Armen, og for første Gang gik de sammen. De gik hen til en Løvhytte, hvis visne Blade faldt for Morgenbrisen. Obersten tog Plads, og Stefanie satte sig af sig selv paa hans Skød. Filip skalv af Fryd.

»Min elskede,« sagde han og bedækkede

hendes Hænder med fyrige Kys, »jeg er din Filip.«

Hun saa nysgærrig paa ham.

»Kom,« sagde han og trykkede hende op til sig. »Kan du føle hvor mit Hjærte banker? Det har kun banket for dig. Jeg elsker dig for stedse, Filip er ikke død; her er han, du er hos ham. Du er min Stefanie, jeg er din Filip.«

»Farvel!« sagde hun, »farvel!«

Obersten gyste; det forekom ham, at hans Ophidselse gik over paa hans elskede. Hans hjærtesønderrivende Skrig, som Haabet fremkaldte, denne sidste Anstrængelse af en Kærlighed for Evigheden, af en overstadig Lidenskab, kaldte hans elskedes Forstand tilbage.

»Hun kender mig igen! . . Stefanie! . . «

Obersten følte sit Hjærte svulme; hans Øjenlaag blev fugtige. Men lidt efter saa han, at Grevinden viste ham nogle Stykker Sukker, hun havde fundet, da hun gennemsøgte hans Lommer, mens hans talte. Han havde antaget det Gran af Forstand, som ligger til Grund for en Abes Ondskabsfuldhed, for en menneskelig Tanke. Filip besvime. Doktor Fanjat fandt Grevinden siddende paa Oberstens Legeme. Hun gnaskede paa sit Sukker, og viste, hvor glad hun var, ved kælne Fagter, man vilde have beundret, hvis hun havde været ved sine fulde fem og villet efterabe sin Papegøje eller Kat.⁷²

»Ak min Ven!« udbød Filip, da han kom

til sig selv igen, »jeg dør hver Dag, hver Time paa Dagen. Jeg skulde finde mig i alt dette, hvis hun havde bevaret lidt kvindeligt Væsen. Men hver Dag at se hende som en vild, ja endog helt blottet for Blufærdighed, at se hende . . .«

»De mener altsaa, at det skulde være en Galskab som i et Skuespilhus,« sagde Lægen skarpt. »Deres opofrende Kærlighed bukker altsaa under for Fordomme? Hvad synes De Hr. Oberst, for Deres Skyld har jeg givet Afkald paa den sørgelige Glæde at fodre min Broderdatter; jeg har overladt Dem den Fornøjelse at lege med hende; selv har jeg kun forbeholdt mig den drøjesten Del af Arbejdet. Mens De sover, vaager jeg over hende, jeg . . . Opgiv hende Hr. de Sucy. Forlad denne sørgelige Eneboerbolig. Jeg véd, hvorledes man skal leve med denne kære lille Skabning, jeg udspejder hendes Fagter, jeg er inde i hendes Hemmeligheder. Der kommer en Tid, da De vil takke mig . . .«

Obersten rejste bort fra Gode Mænd med det for Øje, at komme igen en Gang. Lægen var helt forfærdet over den Virkning, han havde udøvet paa sin Gæst; han begyndte at holde ligesaa meget af ham som af sin Broderdatter. Dersom der var én af disse to elskende, man maatte have Medlidenhed med, var det aabenbart Filip; var han ikke ene om at bære hele Byrden af denne rædselsfulde Smerte? Lægen

lod indhente Oplysninger om, hvad Obersten tog sig til, og fik at vide, at han havde trukket sig tilbage til et Gods, han ejede i Nærheden af Saint-Germain. Obersten havde i Tillid til en Drøm undfanget en Plan til at skaffe Grevinden Fornuftens Brug igjen. Uden at Lægen vidste af det, tilbragte han Resten af Efteraaret med Forberedelserne til dette vidtløftige Foretagende. Der løb en lille Aa gennem hans Park, og om Vinteren gik den over sine Bredder og strømmede over et stort Mosedrag, som omtrent lignede det, der strakte sig langs med Berezinas højre Bred. Landsbyen Satout, der laa oppe paa en Bakke, indrammede fuldstændig denne rædselsfulde Scene, som Studzianka indfattede Sletten ved Berezina. Obersten fik fat i en Mængde Arbejdsfolk, der skulde grave et Vandløb, der forestillede den graadige Flod, hvori Frankrigs Skatte, Napoleon og hans Hær var gaaede til Grunde. Ved Hjælp af sine Minder lykkedes det Filip i sin Park at lave den Strøm, som General Eblé havde bygget Broerne over. Han opstillede Bropiller og tændte Ild i dem, for at de skulde ligne de halvforkullede Planker, som paa hver Side af Floden viste Efternølerne, at Vejen til Frankrig var spærret for dem. Obersten fik fat i Træstumper, der lignede dem, hans Ulykkesfæller havde benyttet til at bygge deres Flaade af. Han ødelagde sin Park for at fuldstændiggjøre det skuffende Syn, hvorpaa han grundede sit sidste Haab. Han bestilte Soldaterdragter og lasede Klædningsstykker, som

han lod flere hundrede Bønder trække i. Han byggede Hytter, Batterier, som han stak Ild i. Han glemte ikke det bitterste af det, som kunde genfrebringe den forfærdeligste af alle disse Scener, og han naaede sit Maal. I de første Dage af December, da Sneen havde bredt en tæt hvid Kappe ud over Jorden, kunde han kende Berezina igen. Dette eftergjorte Stykke Rusland var saa gyselig sandt, at flere af hans Vaabenbrødre genkendte Skuepladsen for deres overstaaede Elendighed. Hr. de Sucy gemte hos sig selv Hemmeligheden ved denne sørgelige Fremstilling, som man paa den Tid i flere Selskabssale i Paris omtalte som Galmands Værk.

En af de første Dage i Januar 1820 steg Obersten til Vogns i et Køretøj, der lignede det, hvori han havde bragt Hr. og Fru de Vandières fra Moskva til Studzianka. Det blev trukket af Heste, der lignede dem, han med Livsfare havde hentet midt inde mellem Russerne. Han havde de samme grisede og ejendommelige Klæder, de Vaaben og den Maade at sætte sit Haar paa, som han havde haft d. 29. November 1812. Han havde endog ladet sit Skjæg og sit Haar vokse og ikke plejet sit Ansigt, for at der ikke skulde mangle noget i den frygtelige Sandhed.

»Jeg har gjættet, hvad De havde for«, udbrød Hr. de Fanjat, da han saa Osersten stige ud af Vognen. »Vil De have Held med Deres Foretagende, maa De ikke vise Dem i dette Køretøj. I Aften vil jeg give min Broderdatter

lidt Opium. Mens hun sover vil vi give hende saadanne Klæder paa, som hun bar ved Studzianka og vi vil lægge hende i dette Køretøj. Jeg vil køre bag efter i en Kaleche.«

Henimod Kl. 2 om Natten blev den unge Grevinde baaren ned i Vognen, lagt paa Puderne og svøbt ind i et grovt Tæppe. Nogle Bønder belyste denne ejendommelige Bortførelse. Pludselig lød der et gennemtrængende Skrig i den tavse Nat. Filip og Lægen vendte sig om og fik Øje paa Geneviève, som kom halvnøgen ud af det lave Rum, hvori hun sov.

»Farvel, farvel, det er forbi, farvel!« raabte hun og græd sine modige Taarer.

»Men hvad er der da i Vejen, Geneviève?« spurgte Doktor Fanjat hende.

Geneviève rystede paa Hovedet med en fortvivlet Mine, løftede Armene mod Himlen, saa' paa Vognen, udstødte en lang Brummen, viste tydelige Tegn paa en dyb Rædsel og gik tyst tilbage.

»Det er et godt Varsel«, sagde Obersten. »Denne Pige beklager, at hun ikke længer har nogen Fælle. Hun ser maaske i Aanden, at Stefanie faar sin Forstands Brug igen.«

»Gud give det!« sagde Hr. Fanjat; det lod til, at han var ilde berørt af denne Hændelse.

Efter at han havde begyndt at beskæftige sig med Sindssygdomme, havde han truffet flere Eksempler paa Spaadomsgave og paa det andet Syn, som nogle Afsindige har givet Beviser paa,

og som man efter flere Rejsendes Udsagn genfinder hos vilde Folkefærd.

Eftersom Obersten havde ordnet det, kørte Stefanie gennem den eftergjorte Slette ved Berezina henved Kl. 9 om Morgen; hun blev vækket ved et Kanonskud, som blev affyret et Hundrede Skridt fra det Sted, hvor denne Forestilling var lavet. Det var et Tegn. Tusinde Bønder opløftede et skrækkeligt Vræl, lig det Fortvivlelsens Hurra, hvormed 20,000 Efternølere, der saa sig dræbte eller i Slaveri, vilde kyse Russerne. Da Grevinden hørte dette Hyl og dette Kanonskud, sprang hun ud af Vognen og løb med afsindig Angst henover den snedækkede Plads, saa' paa de afbrændte Hytter og den ulykkebringende Flaade, som man havde kastet ud paa den tilfrosne Berezina. Major Filip var der og huggede med Fladen af Klinge løs paa Mængden. Fra Fru de Vandières kom der et Skrig, som fik alles Hjærter til at isne, og hun stillede sig op foran Obersten, som sitrede paa alle Lemmer. Hun tog sig sammen og saa' med et klart Blik paa denne løjerlige Scene. Et eneste Øjeblik, saa hurtig henfarende som et Lyn, hvilede der i hendes Øjne den Glans, der ikke røber det ringeste Tankeliv, og som man beundrer i Fuglenes skinnende Øjne; derpaa lod hun sin Haand glide hen over Panden paa samme naturlige Maade som et Menneske, der samler sine Tanker; hun saa' paa dette levendegjorte Minde, paa dette

Stykke forbigangne Liv, som man tolkede for hende, vendte sig livlig om mod Filip og saa' ham. Der opstod en frygtelig Tavshed hos hele denne Skare. Obersten stønnede og turde ikke lukke Munden op; Lægen græd. Stefanies smukke Ansigt begyndte at faa lidt Farve; den blev stærkere og stærkere og blev tilsidst ligesaa glimrende som hos en straalende og frisk ung Pige. Det blev overgydt af en stærk Purpurfarve. Livet og Lykken vandt nærmere og nærmere som en Ildebrand og i Følge med dem en opblussende Forstaaelse. Der gik krampeagtige Trækninger fra hendes Fødder til Hjertet. Alle disse Særsyn kom paa én Gang og knyttedes sammen ved et fælles Baand, da der fra Stefanies Øjne udgik en himmelsk Straale, en beaandet Flamme. Hun levede, hun tænkte! Hun gyste, maaske af Rædsel. Vorherre løsnede selv for anden Gang denne forstenede Tunge, kastede paany sin Gnist i denne udbrændte Sjæl. Den menneskelige Vilje kom med sine elektriske Strømme og levendegjorde dette Legeme, hvorfra den saa længe havde været borte.

»Stefanie!« raabte Obersten.

»Aah! det er Filip«, sagde den stakkels Grevinde.

Hun kastede sig i de skælvende Arme, som Obersten strakte ud mod hende, og Tilskuerne blev ganske bange for de Elskendes Omfavnelse. Stefanie brast i Graad. Pludselig tørredes hendes

Taarer, hun blev stiv som et Lig, som om Lynet havde ramt hende, og sagde med svag Røst: »Farvel, Filip, jeg elsker Dig, farvel!«

»Aah, hun er død«, brød det ud af Obersten, og han lod sine Arme synke.

Den gamle Læge tog mod sin Broderdatters livløse Legeme, kyssede hende, som et ungt Menneske vilde have gjort det, bar hende bort og satte sig paa en Brændestak med hende. Han sad og betragtede Grevinden og lagde sin kraftløse og krampagtig rystende Haand paa hendes Hjærte. Hjærtet slog ikke længer.

»Det er altsaa sandt«, sagde han og saa' vekselvis paa Obersten, der stod uden at røre sig, og paa Stefanies Ansigt, hvorover Døden bredte den straalende Skønhed, den flygtige Helgenglorie, som maaske er et Pant paa et glimrende Liv efter dette.

»Ja, hun er død.«

»Men det Smil«, brød det ud af Filip, »se dog engang paa det Smil! Er det virkelig muligt?«

»Hun er allerede kold«, svarede Hr. Fanjat.

Hr. de Sucy gik nogle Skridt fremad for at løsrive sig fra dette Syn; men saa stod han stille og fløjtede den Melodi, som den gale kendte; da han saa ikke saa' sin elskede løbe sig i Møde, gik han længer bort med vaklende Skridt, som en drukken Mand, blev ved at fløjte, men vendte sig ikke tiere om.

General Filip de Sucy galdt i Selskabslivet for en meget elskværdig, men fremfor alt for en meget munter Mand. For nogle Dage siden sagde en Dame ham en Hoben skønne Ting for hans gode Humør og Ligevægten i hans Væsen.

»Ak, Frue!« svarede han, »jeg betaler mine morsomme Indfald dyrt, naar jeg sidder ene hjemme om Aftenen.«

»Er De da altid ene?«

»Nej«, svarede han smilende.

Dersom en skarpsindig Iagttager af den menneskelige Natur i dette Øjeblik havde set Udtrykket i Grev de Sucys Ansigt, vilde det rimeligvis have gyst i ham.

»Hvorfor gifter De Dem dog ikke?« vedblev denne Dame, som havde flere giftefærdige Døtre i Klosterskolen. »De er rig, betitlet, af gammel Adel; De har glimrende Evner og en Fremtid; alting tilsmiler Dem.«

»Ja«, svarede han, »men der er et Smil, der dræber mig«.

Næste Dag hørte denne Dame til sin Forbavselse, at Hr. de Sucy havde skudt sig en Kugle for Panden om Natten. Den fornemme Verden underholdt sig paa forskellig Maade om denne usædvanlige Begivenhed, og enhver fandt sin Grund til den. Enhver af Snakkebrødrene forklarede efter sin Smag denne Slutningsscene paa et Sørgespil, som begynder i 1812, og talte om Spil, Kærlighed, Ærgerrighed, et uordentligt Liv, som man ikke tidligere vidste noget om.

Knn to Mænd, en Dommer og en gammel Læge vidste, at Grev de Sucey var en af disse stærke Mænd, som Gud nlykkeligvis giver Kraft til, hver Dag at gaa sejrrig ud af en skrækkelig Kamp, som de udfægter med et eller andet ukendt Uhyre. Unddrager Vorherre dem blot et eneste Øjeblik sin mægtige Støtte, bukker de under.

